

1931 9th fl. N. GL Cr

EKSTRASKATT

NORDLAND

1765 den 25. april ble holdt vårtning [ånnægne tingdag] for Brönnöy gjeld. Tinget skulle ha vært begynt 23. april, men hverken foged eller sorenskriver kom frem før sent på kvelden på grunn av motvind. Tinget ble derfor først satt 24. april, hvor det heter : "HvorpaabRetten ^{ts} Hans Kongl: Maj-- höje Nafn blev sadt og fredlybst , med advarsel saa vel til den tingsögende almue, som og til Parter der haver Sager at gaae i Rette med, at de med Erbödighed for kongens ret sig opfører, under den straf som loven foreskriver, om de anderledes end sömmeligt sig skulde forholde."

fol. 112.

Endskiönt i gaar d. 24 blev henbragt, med forestillelser til almuen, angaaende den paabudne Extra skat, da de begierede at höre, de derom udgagne Allernaadigste Kongelige Forordninger læste ; hvilcket og skeede , tillige med alle derom til Publication indlöbne Resolutioner og Cammer=breve, samt höje övrigheds foranstaltninger, om Extra Skattens inddrivelse ; om hvilcke sidste de gav tilkiende en Miszstilliid effterdj de ej vare trykte.

Saa var nu og i dag d. 25. Almuen igien i stoer mængde tilstæde og begierede at deres andragende maatte tilföres Protocollen : sc:

1. Deres uformuenhed, der var saa stoer, formedelst indfaldende Dyre Tiid paa levnetz Midler , da mange liider yderste nød for livs ophold.

2do Fiskeriet (som er dette Lands meste ophold) baade af Sild og Torsk, havde i Aar været saa meget ringe, og for de fleste slet intet af begge deele, besynderlig i dette Prästegield , og saaledes forestillede deres uformuenhed at udreede den, til denne tiid resterende Extraskat.

3to Begierede effterskrefne udnæfnte Rodemestere, det maatte indføres i Protocollen : At da de vare Eenfoldige Bönder, hvoraf faae af dem kunde lit skrive , og mange slet intet , vilde det blive dem en umulighed, at kunde paatage sig saadan Forretning ; hvorfore de i sin tiid icke kunde aflegge riktighez ; og derved settes i største Ansvar ; Altsaa formodede herfra af Fogden og mig [sorenskriver Brodkorb] at maatte frietages ; og Een deel vilde leveret, de dem givne Instruxer tilbage.

Saavel Fogden Grönbech, som jeg forestillede : det icke stoed i vor magt, at forandre noget af de os indlögne ordres, men formaade : at enhver af yderste Formue maatte betale , samt betydede Rodemesterne , at det vilde ankomme paa deres Eeget ansvar, om de ej fulte de dem gifne ordres intil anden forandring fra höjere stæder indlög. De bleve og tilspurte, om de viste nogle mere beqveme ? Dertil de svarede Nej , de ingen vidste.

De næværende Rodemestere vare effterskrevne. Af Welfiord Fierd: Peder Andersen Tieldal ; Jngebright Bendixsen Axet , Cristen Taralsen ibid , Jngebright Olsen Sætern , Knudt Andersen Sæterbachen , Haldoe Jversen Raachen. Af Bindahls Fierding : Ole Johansen Tosbotnet , Hermand Mortensen ibid. Af Sörsöms Fierding: Ole Olsen Qvalöen og Joen Aubiornsen Mardal. Af NordSöms Fierding : Jens Erichsen Fieldsöen og Lars Olsen Schomoe. Af hvilcke de fleste meget beskeden forestillede hvor umuelig de dene forretning, effter anbefalede maade kunde udrette. Jeg har derfore ej kundet nægte den støjende Almue dette i Protocollen at indføre ; hvorved de bleve nogenledes tilfredsstillede. -

1765 den 1. mai vårtning for Vefsn på Rynes : Samme innledning som på forrige ting : Ble lest :

fol. 119^b.

Hr General Krigs Comissaire og Amtmand Hagerups Instruxion,
for Rodemesterne til Extraskattens indrivelse.

At naar Fogden haver givet en hver Rodemestere beregning over hvad enhver i hans Rode tilkommer at svare , skal de effter advarsel 4re gange om Aaret , sc: ugen før Vaartinget , leedingsberget , Höstetinget, og Juul , betale til Rodemesterne , de som da ej indfinder sig . Skal Rodemesterne med 2de af de beste tiltagne mænd, Reise hen til de som udebliver, og giøre ud- Pantning i de redebareste ting , og det som kand föres med tages. effter de 4re ommelte tider giver Rodemesterne en Skriftlig forklaring til Fogden, over hvad som er indkomet , i hver qvartal og hvorudj det udpantede bestaaer. til hvert ting og ledings berg nyder Rodemerne skydz af 4 mand med en ottringsbaad skatten at fremföre. hos de Rodemestere som ere opsetsige eller forsömmelige, hvorved Extraskatten bliver uvisz , lader Fogden udpante. for Restancerne haver Rodemesterne hos Landdrotten, Beneficiarios, og de som oppebær Landdrottelig Rettighed at giøre udpantning, og Fogden same til melde , som dame besörger ved Auction bortsolgt. Dog haver Landdrotten Regress til det Rodemesteren forhen hos lejlendingen har udpanter. var datteret Torget d. 18 Feb: 1765.

[Helgeland justisprot. nr. 18^a (1763-1766) fol.
112 og 119^b.]

S^rrs Excellence
H^r & D^r De Baan G^ro^rden R^oad
H^r & D^r De Baan
G^ro^rden, & D^r De Baan & H^r B^ribyrdign

G^rijssende Herren!

E^r

Vinden 1° Junij faa d^t C^ragot Den Excellence
H^r & D^r G^rijssende Herren at legirere min m^r,
K^rumbury, Auguarden at i Helgeland Fogdien
Lie Septr maaand^s udgang N° 1764 ind^r Dan,
ind^r 1760 ved Restance af Extra-Statuer, sine
forska videlicet om ind^rgaarden, by g^rad L^oar.
s^rigre Land vorn, at ind^rskr. der af vor ind^r Dan,
Lundbyg^d L^oam, som er Comitteret til min G^ro^rden,
Lundbyg^d L^oam, Memoriader fra Prins^r Argen^s
og D^rkan Styfing auguarden Extra-Statuer
paa sind L^oam & Beneficerde og sind crudne
G^rundens gods i Tromfens Fogdier.

G^rad Restansen i Helgeland Fogdien
augade, da Kongerhu sh^t sig gau^d, at rigtigh^t
og Her Fogdien Grubbecks opgrind^r, saa vel i
Prins^r L^oam, som Lie Bockby L^oam
Ved ind^r Stian, uret god derum, at g^riden
en levestra god i den Land, sunu udfrem alle
l^over du id^r vil behaen.

H^raaen maaed g^ron en ozyg^r offlyjor,
culation, saa deins v^r en Linde vore at
Helgelande delun, som vore sin H^rod^r
Enden Extra-Stat^r; Den Linde vore, saa

Insteuen 8^r August^r 1765.

W^r 17 d^r 8^r Januar

4
In Land Ophalen & dae sk grieke nach King, Der
Prinz von Sie Amor Kroning er hedi op land op Dant;
Der Lieden Dren, sou In Land Ophalen nake sk soegn
Drei jijtter Dren, sou In gavon Sie Dren rint op
goet. — Ap. In Land Ophalen Elassoem den, sou

soer. — Af ierd, sien je Claesje om da, den
Brabon gien fijder en jar brugt alh saa ryd,
alda land wien liuwien of ryn veld, Pintet.
sindreke die hofsteden en de stadt, last en
gau; Alde land Corantien en Politycian
Fijderen leien die, uwe dieren of dor woren,
naar dat dan wie ryd; Alde van de Paauw lig
saar urend far, al de kinten duare al reken doet
aans uislingens Fijderen zochu sin Pein. —

Cie ihed anche Cluse ngris en, den ~~stille~~^{unt op} Land
vijn daengel, den prinsen die vrees Granden,
het my, ey blosen ey dan en kerck die fab
hier nad usgen daer Ginder ey d' vierkant
gaen ^{heit}, doorn ^{heit} 5 leen dome ey uven, fisch
alnu over Maalelanden igien; hys da rha boegd
ahre Stoor mit vre Dic-Vantu, den jaerde en
u Engelsbey, bestaende uor thure af ons Orde,
Sandtse Land naem ist Keit, gemaet d' hys nad
ahre Jan-ey dome-aveny lande ^{heit}, vleesflecht
da d'ist uendige forren, sijn tiden uogoru
lickeyns sind de wuerken hattig van gyn lagte
sij, en seruen vrucht juu ik xcepta doorn i
a Zpanker dan ak gineer en dan reer Pater
sij ak beina gi doorn, ey jan en a grotz viss
mukreheire ^{heit}. —

Bæðum díppa hjaðan lie skiptið vant,
sægð af Sórh, Þessir e þau nraðrundur fórum
suney, Enk maa vi neðjað laga ñð þaa credit
fod borgarinn, og laud við Þessi fiskarir
íslit blenni ha lífð dreigd, at en minn

Nummer 1 var Landet belæn givet af Borgota, som
førstne Dron, & i nummer 2 indeholder en angivelse
paa Linneistadet med forudsigt og tilsynsregel til
Fredericksvern, nummer 3 er en urolig Forudsigelse
af land for den næste 100 Aars Tid, nummer 4
paa samme dato at regnen for nu og fremdeles
indtil 100 Aars Dron, og endelig nummer 5
paa Borgtoets at det nu er og vil være i
Givet, indtil da skal der vedtages et andet.
Forgrunden herunder Classe. — Nummer 1 er
en opfattelse af den, som gis her sig ved den næste
Jævndom, hvilket omgås hos Borgota, & de
Borgvaler hos høje Dronnen, og ejer ikke i den vid
sindeset at sætte Borgtoet, men bortset fra af
hvor Borgtoet har paa sitte grund, & de høje, som
ejer høje Dron, og kan overføre høje ubetydende
med for at bringe det videre, & derved Stederet
allernum paa at endnu ikke Borgtoet har en
Borgtoet indtil 100 Aars Dron, men at som Borgtoet
er høje har det old tilfælde at det er en bortset fra
nummer 1, idet at ingen høje har paa Borgtoet
og forhåbentlig ikke, men at som Borgtoet
er høje har det old tilfælde at det er en bortset fra
nummer 2, idet at ingen høje har paa Borgtoet
og forhåbentlig ikke, men at som Borgtoet
er høje har det old tilfælde at det er en bortset fra
nummer 3, idet at ingen høje har paa Borgtoet
og forhåbentlig ikke, men at som Borgtoet
er høje har det old tilfælde at det er en bortset fra
nummer 4, idet at ingen høje har paa Borgtoet
og forhåbentlig ikke, men at som Borgtoet
er høje har det old tilfælde at det er en bortset fra
nummer 5, idet at ingen høje har paa Borgtoet
og forhåbentlig ikke, men at som Borgtoet
er høje har det old tilfælde at det er en bortset fra

Funda em drøg i formen ðeys og hængt med sord til hæd,
sor ske ið du veor in gnu. Þær físe eor lifður ey
ða fætign sun um bryndu. Sun um bryndu, eftir
mælningum ekki fætindur, ekki al, eftir fætindum nu gætum
veor læst, fand man dinn sole að fætindum skiptum sk
fjærskunnar, ðigro ey fætignar vifte sun um bryndu.
M. Þær er bryndu, mælningum, eftir fætindu heit um,
sun af dinn brøgr formi; Lan um eftir, Gleyma ek
nafn myrkum fætindum.

Hak var en freigh at tilde vnoingun lie høy, vno
Norways-Midde vod usleik og Fornirrison man ei.
Proteign, vnu for i landet en vnd lie Thor Odar
vnan Njörðr Kista og Sethi Ljósirri vnd Laeskr, da
þurðiggrunnr gat vniðta Þorning or af jönnuk,
efj vnd fosa, sinn ek þou Þórr vntugri býr.
En ek sig allorruins þa vnd i vnd, forsondu, al vittu
Njörðr atud. En vnt innað mun vlti idn' Þor jæm
lie Þors Cratere um mikrum, þau laen vnu.

og Gaardor upejorda og i tilfældet, men ikke
i en stor af jeres Liegolde. Daa mvo Dens Bæd
og Brugte, ligesom icke vedrig nogre Vrænse-
Fælde og Gærdet er Zinnum næst Etatther
sig ekstremt ringefast med Gaardens Prift, indskajne icke
hør-lidet, men al hæren Groftak, i formen enaa
Oppind-Fælde maa bestyrk, gien Mand & eadem fæder
Dabud o. Læs nu klæn et pløje, Saar fæst,
og endst. Da opmuntres idem fæller nogen
Ankle af den bænde hingr og uledunnen, egen
fæst, der sine næste frø gaa ih tærr og Bæden
Gælden, og det ender at ha foark og i fæder Elina
som for. Jaadant land, man nix lign
Gæringen og ejen Læder læs nu midt i enten Zinns.
fælding i træet. De Land jar Næde uengda
ikke ven at giv et andet dæs med en brændt fæling

Og ikt Economiets Principium, som nærmest
gjelder alle anden Døster; givt Godt om at bøde
Pouen, og Landet kan arbeid med ak fækinne
med at nytte dannerne gister sig, men for alle lands
sidur alle steder. Fordorvald, hvilket ik ju, &
at bøde god gister sig, for at bøde landet et hær,
men paa aflyst vognt ak nem vijnd, og Da givt
nyttenne af alle vognt arbeid sin værd, for
for øgen De Lue, man Rytterius, sører Eric,
Olesteens Tale, et hær ørige velmine Styrke
og Konantsværd. —

Jeg kører giorur inden ak, Lien, Fornborg, og
ak Da Nordland, da Tidliggernes Gader i Kjæren
og for ak haunten som finnes i bilde sig over
som landet Gud, for det maa end den feind, at
ingen af Curant Valjev's er van blandt dem
Ole en ung Hærsko var for en, og det er en stor Feide,
Landet Søderen vigtig ikke vi, men vi Da landet har
Extra-Slakke. Det vi ider vi, alts, en h Declare,
det, at des Troopspeherr har rigt for et min godes,
Deres in pleno paa etik aars Haar einger, for
Sjælentrum som vens auge eksponert for skade end.
Det er et forstørrelsen af, Og at vi i dette lande
et fest heller bygning, niesen strax, at Ejendom,
lynden paa vte Haar Vaenkning, nemt ene
ordningsborgne for landet og selb og vognt op.
Extra-Slakke, og vnuet, som bladet Lien og haer
vi behaer, sigerz vnuet, og vi ider den Løn, at tægt
for de andres erindrer og den Land. —

Vi gav offkaldig lastet sig for daa vnuet os den
en Slakke en ider vnuet Haar Kongelig Majestets
herrinde og milde, Da Haar, som vi sigerz, er et
for Haarodig og utkongden af den IL aars Vnuet og Kongen

Cie och hysen underforstyrren und worn O. C. P. Odman,
ligom Hatt, und haue hysen egen etorpe i m. Og se han
at eht idem en Styrkemarsch ent haue sig sen a hundre
sae stundt under dattis op de pojem, und frieden zh
Pden sherrn Blyck; Og eht ich blycket da vte ikke
udgaa, auferon th vndt Gela Shus sed, und frieden Extra
Hattne Tale in de vndres, i. fru pruden sier, at den voght
af vdt, han gneffron sic Gaudens Voring og Vives
Ogord vnu vnu, ej sigen th. At ymme en med fand
Sankt sic at Xerone shun Hatt, en desse hude vde
vindt vnu saue mor ligeun, saue alle vnu in broch
ordinaire by Extra ordinarie Hatt. — En mi
lidet vde vnu th er ydth forordning os ligetidt,
eunu th Kronen Grafsglaugr sic th aethres adn
Wark af. Og miel den Respectere vnu andres endes nuo
th idem van Amundens, Broftnes og Sagones
Brygning, und frit de th miel blyc uoynd op af th.
Forbittere, vres at vndtig den vnu vnu vnd dor
gaueign Expressioner, deres vod at folgt Lieba
gn eh, saue ih blyc den, som viers vnde strudel
af ingre Blyde far i Deth oar of this vod aethre
die Broftne, eunu vth or worn vnu vnu vnd Sab vnd vnu
Zaabiliget, ej chi Lachn som at th, son den Abgion
sic direcke blyc i in crimine casa Majestatis sic
son un sic far vod aethre gr Indirekt, son un
vnu far fandtik der vnu vndtig vnu Bryng vnu
Ker vnu Taxeter ih ih Kon vnu, son den ubliciget,
ab nu Broftne Lorimer den Entaen, Kon vnu vnu
Kon ligjaaa taet som La Hig, ej at vnu Falig, den
huerende den Entaen ligjaaa vnu, saue Indirekt
Mand i vnu; Tha miel th Frondne blyc vnu nem
gauvne, ordinaire vnu Extra ordinair Hatt, upfian,
son un vod vnu rough allor uaudig, & Moderation vnu
vndtig ih ih gauv vod vnu gauv vnu vnu affaire i
Bergen, frieden vnu Jogtrund sic bayn konz Zettra

O.

Dan jan wijghens oren uch, (oy euregh tydijt dach
dui i huu den toghoer, jan eh vnd ey p aen daer
Liebagel wint ech, sien eh alleron jan behaet, oy thaf
Dorgom leern anden, sien haer fayst andt hem pugre
lie Skatten meyten at Ernem Liebaghe igene, ey thu
et off huyt, haare briching dor, sien haer van op
oy huys, den nie boumen oy huys vdercoucht u.
gou Skatt jar hem, haer vth en miemt heigt at
van lauend, elchend, haer reon swan at gior
nde anting jar hem.

Oay agen lal hem
hers forvecht h on a d'leig, oon thd lond t n
gior de ih sig landen am, da forvordninge lom ud,
at Extra-Skatten hullen idde van uch aan, dat gom
ih ey van i forvordninge euregh milleg, oy lage sig haer won,
sien de uoyen liet land, oon at behaen ihud, hem da
ihud aenod hers landen, huer van trouw, haer uch,
gant sig uueleigden jar hem, elchend om ih bay,
en euregh forvechth nod ih uoyen lidde, oor huyt,
ih Seiantringor, frieden confunderer ihud en poe
vijn almen, oy bringor hem lie miet landreigdane
prizig behaeting op Bistum huren, lig janschel
bergot uch lond tn, grove den vth den lom, ova
nu grot uerm odo 7 & 8/2 lilles eas ligdaloru
oon ih lantigr fru van Helgoland, haer jaech ih want
eworn roey oy willigom lie at Skaten; Dis
vther Boeren ih uch van ih, at land-frukken haer te
lolen lass hem, friedek ih da laste nom gant vuy,
oy i onrigt hove vorlig.

Men vth sien koningh uertig jar giont hem per
vrijtige, ob gold lie baghe hem Skatt er had enord,
muy, ob hwindest man toe uoyen uueleigding i ih,
sien fru giont lie landus sijtoren gant lade in
groat hengote forfommelgh, oy hers Oeconomistn
pridrking, lig hirke ih om kryggen eas, ob inwt
vraeg vro, sien vrode ih uch at hema ih scaendis
at inwtch andt, vod invigilition, Lal lindes a ih
vre grot, vnd vth sien sijt fru giont; lig haer ih

Van Londen Biedt eenen ou vogelijck, van soelgrych dien dage
bont die Stijverre veer oewen, ghelebat on uwer.
Dicht dan en Schild i sien wistelijc Togdore, sien groey,
en sien eindt vorsijns and observations Contraire
indon sij, die op aen de reede Commaen den.

Och willen ob haren gauw Extra-Plaet uertoech soem
noght op rike ommuerke gauw hem of almenum, sien
geueghoos die Commaen verthet die piet tot Classen, och
en die Commaen haen den dat waer mitte on hielijc waerd,
Inde stid, sien om meer enden op sic godes willen vil
Commebon.

Maer wijn den d'edelijcken, sien onghelde wijsen ic,
siet oock die den gauw Van der volden, och die vint on den
Pausichijf Denneken gauw enie allermoechtigste Louga
keermeester daerig te horen opgrize, horen vliet van hertelyk
die ach vtilich noght entoech, och laen Extra-Plaet
rikke Togdore, hem gelovende en op noght die vme
staerleyc uigijc & Bijld op leuec jor hengen jor
Pover, increasched, dat d'edel & Druy Togdore,
och fane jor fane gauw sij veld eniglyc Heil Strom, dat
end nu naer den ael den Pover Com, Colvijfde, och i
den landen, oh Kelen Comone die goedwilligen, sien
och om stroet Comen die norm; dat had gauw Com
Gekens poer ik ander uke den Vlaanderen, och ik den
gar brugt spaunderijc holt, en waer den vnuurc op
duch appreched Commaad er. Och enen d'edel
Kriek gauw die sij, lach sander brode, sien den ha
euoen instigatoren, die gauw ey noght Comen Sinten,
en, ey den enck aen in hertoghde Louga lieferende,
Com ghelebet Togdore en vnuurc vlied, ey welha
gar enom Magt eyen h'andoren die at vlied,
gauw den noght op hem, en gauw sien den Paus
Almajestet Gior om ene vnuurc quade; gauw dependent
Vn alh ene uorn op hem gauw, vnuurc Comme-Plaet
ey andere Sentiment.

Och sien en d'edel Hiltt des Lestance & d'
Bray wie vistreig ael den noght Comme Com

O

Dette sente Døm og Tidens aarsinger, ej holden van
Beneficiarie vere Land-Brøder i Hadsel, at vir
medt dem em Drap; Men sydum hundt Rouge
Majestet vilde nemma fra Hadsel, at fastsatte Den
miner gne Baade, og Ende alk die außvar paa
Land-Brøderne, medt alk Land-Brøderne der i Dan
dus Gjendaler min dan een anden Predikter, ved
og ih jom gavn Bank Obligationer, prioriteteve,
saa Land alk nad al framme instamme, dog alle
grone Beinon alk fore Formaderet, at 50 Mand op
alk i Nummedale vest angrenzende Verden En Com
pagnie i alk 1st Frontiem, En Regiment, dan ordre
at mynden givne die 2st - 3st Linie, og Condaler sy am
Ling i Freden - givendun dan alk niesc dem Beinon
at alk on Rouges willen og den mogne privat paa
Den. Og Dan alk andet dem saa yle mogne op Testaten
die Septemvri Middag 6th i 1704, som af dem
christian gna samleden og rigens Farande Stat, i 1st - 2st
Lavendue gne op 2nd April deth aar, da stod en
pandtings, num den Executions Ogsbygge med
liges paa de Formaderne af Denmark, den gaae Liges
hun idr far nillah behaer. End givn for
Villemus Gants Enger die alk andende Stat, den, una
alk die for uregn beym og anden Gjendaler, medt Fred,
Førfal deth, Hulla, den, en aysor i stand die alk
Lundt løft os legge Enger Dan, tilhjælpe eted born
fællesnes i fra Vielse dene, som han, og skeftig
hre af Denmark om den i Gred for vijde, som han
nuud end seide, at den paa de Negarie ikke Exporterne
al landet bydaar i om Broe op viden Formader
Nafro, og alk kontanterne om gaud, En Læn blandt
Aarsame.

Hvad Frontens Nøgderne afgaar, da lydvan
sammen op huden takke Danmark, saa kom op tider,
sind og Grav, og til hude Dan - Død ligesom en
Cypferne i Sindmæssien, da givde den alk i land
nuudt og Horngs midten mættet Differen, og
dragen hundt med den Billigst Dreagligste

Dato Vangelyg Exceptioni era Extra Stakke, þau
van skur i Finsmánum reenrændigð Lænud lík
Lænre meistars ab Lænigð ab Fjordum Vang,
þau vorum gaud, Þu í hólfum ab undfjordum Þors.
Knu i Fronsefni, þau vorum reenrun Proprietair
og Beneficere Gæði. Lænre Læn i Senjen, þau
vægursta gæði on Haugnu Lænþáruða, og lath
sig vellum vinnu end, at nissi brigimurum mei.
Gæng voru miðbætig lík, og Læn Lænustæði.
Sæmy, og va in gru para thit, at undfjorden sig
væg Extra Stak ab Óslo, undfjordun fæððrop
Argylding Læ Proprietairin og Endfjordum vinni.
Von Fargasonum undfjordum, fæððab on u.
Bætig, og jöðu stund manah Lænkumur Nægurum
sæt Læn enk vleys Talarium Læn Extra Stak,
hurs undfjordun. — Ab neessð Læn Extra
Stak af Fonsens Lægðorin, þau von Dúar
fæððab ab Ordinaire Læng um aður, higrfum
i Finsmánum, undfjordum in gru maður lík,
vinnu ab lath Fronkiemur. Þær vorum, þau von
Cigor og fæððor, in casfere stund Læn aufmum ab
fæððor end, og lík Fjordum Læn, og
va skjær brængt sig, at fæðð Gudningar.
en þau ab bringni i þóttum, og viðan
ekkan man Læn ab Fargasonum þauð
þau um tilleig ab Læn yfir i Ordinaire
Stakken og i Skikldor Læn æftir yfir.
Þau, þau Læn Fargasonum Þegnummeliðst
afdragr Extra Stakken tillega, fæððab um,
þau vinnu reenrun vinnu Þægigr.

Geens Baan Borrichaaren Sakan
Kysing Lijdig Dan ikke gade haue vör i
Bomfen, ja vnu vör döde vi mogt for

Jan i Extra Blad ut afgaende, fraedah ^{en} Fagden
Wang wend, og vi gør den derved et haa
der en Summa af hans Maader aarzagn.
Ny far vhae en god Tid til Veneration os
Corbian

Yours Excellence

Fagden ^{en} Wang

Jan
undervisning sinne

Magerup

Soroe
Den 11th July 1765.

Ph. 14. aøg. 1765 : til Hægstrup :

Hæfden Memorial fra jegt-kappin i
Søen fyder vældt del blyg, Hr. Generel-
kapt. kommissær i ud den tilbagevendende
al vedde os si brakning om han vid
dag undervejs g overveid befest
al de smt båndet var i ause
af os de del bø de ause sa båd
off. prøvng a. 2.april 1768.

(Kapt. Q. 129 - 1768)

Ph. 17.aøg. 1765 til Commissæriens i Bøg
Av Hæfden Etat af Hægstrup da 11.juli
vtl sees - den willie Almøn vi Hægstrups
fyder har voldt sig med af dr. orang Pander
de havde ons Etat skitt med uden, hvorm
vi dog var vedst. Amtmænd, al havd ud
vorbalede g overbevising paa alle mulige Maad
sojer Almøn samme al blyg g hold den
ud i stedet, hvilke vi de døfarende g god
Herr til undervejs har aierd tilmed

(S. 282)

Höyædle og Velbaarne

Höystærede hr. General Kriigs Commissaire
og Amtmand :

Med störste Misfornöyelse har ieg af Mhr. General Kriigs Commissairs meget ærede under 9de hujus maattet fornemme baade den Modvillighed, som til den paabudne Extra-Skatts Betaling findes hos Almuen udi H e l g e l a n d s Fogderie i Nordlandene , som og den alvorlige Foranstaltning , som Mhr. General Kriigs Commissaire, paa Grund af det Kongel: Rente=Dammers Skrivelse under 17de pass:, finder sig nødsaget til af mig at forlange , ved en Assistance af 50. Mand Soldater, deels til Executions Paaleggelse, deels og til Oppebørsels Betienternes Sickerhed. -

Der paa=ligger mig da vel, efter de derom ergangne Ordres , udi saadant Tilfælde at vise all fornöden Hielp , men ieg kand dog icke undlade at give mine Tancker over dette , som det yderste og sidste Expedient, tilkiende , og da vil det

1. icke være giörligt, efter Mhr. General Kriigs Commissairs Forlangende, at tage disse 50 Mand af eet, neml: Næreske Compagnie, alleene , da saadant vilde være de Gaarde-brugende udi nærværende Höste-Tiid til alt for stor U=leylighed , men de maatte repartères paa de samtlige 3de Nummedalske Compagnier , paa det de kunde i saa Maade bære Byrden med .

2. Seer ieg ingen Muelighed til , at denne Commando kunde til den 7de october ind-træffe til Tind=Stederne , da Søen paa dene Tiid af aaret er saa u=roelig , og det næsten vilde være u=for-svarligt paa een saa lang og farlig Vey at exponere Folck , Mundering og Armatur baade paa hen- og tilbare-Reysen. -

3. Da det er venteligt , at disse 50 Mand af Almuen maatte forpfleges , som paa en Tiid af nogle Uger vilde löbe op til

en betragtelig Summa ; Saa synes saadant icke at tiene til andet, end meere at forbritte Gemytterne hos Bönderne , som vilde ansee dene siøste Udgift baade som u=billig og u=taalelig , i sær, naar Executions=Gebuhr tillige skulde fordres og oppebæres.-
 4. Den elendige Tilstand , som staaer os alle for Øyne, i henseende til en almindelig begrygtende Misvext , vil ventel: ogsaa strecke sig til Nordlandene , og naar nu Bönderne, som allereede ved at see alt Haab om en ønskelig Höst at være forgiæves, ere blevne ned=slagne og for=sagte , tillige paa saa haard en Maade skulde behandles , og med Magt tvinges til at levere fra sig det, som de til Livets Underholdning, ved at kiöbe Föde=Vahrer fra Kiöbstæderne , saa höyligen behöve, saa kunde end ogsaa de allerfarligste Fölger være at befrygte. -

Jeg giør mig den Forsickring, at Mhr. General Kriigs-Commissaire billiger disse af mig anfördte Aarsager, hvorfore ieg ogsaa til Dennem vil havehenstillet, om det icke, formedelst samme, skulde ansees tienligst at ud=sette denne Commandoes Udryckelse, indtil næste aar, da Tiiderne kunde formodes at see et Udfald paa de Bergenske Affaires , som ventel: meget bestemmer Nordlændernes Täncke=Maade, i henseende til den betydelige Communication, som er imellem dem og de Bergenske. -

Naar ieg da til sin Tiid har haft den ære at mod=tage Mhr. General Kriigs=Commissairs behagel: Giensvar herpaa, og Almuerne fremdeedes skulde persistere i den udviste Modvillighed, efter all anvendt Lemfældighed, skal det aldeeles icke feyle, at jo all fornöden Foranstaltning fra min Side skal blive i verckstilet. -

Jeg har den ære med megen Höyagtelse at være
 Höystærede hr. General Kriigs=Commissairs
 tienstskyldigst ergivne
 Tronhiem den 11te Sept: 1765.
 tiener

J. W. von der Osten

1765 den 28. oktober høstting for almuen av Sortland fjerding på Sortland :

fol. 65^b

Fogden Krog forestillede , hvorledes de fleeste af Almuen i Dag , da hand effter berammelse var hidkommen for at oppebære de paabudne Skatter , har fundet sig uvillige til at betale den allernaadigst paabudne Extra Skatt ; hvorfore hand begjærede samtlige Almøje , som nu var nærværende , tilspurgt

1.) Om nogen haver indbildet eller sagt dem , at de vare befriede for at betale Extra Skatt , eller af hvad Aarsag de icke i Følge de baaede paa Sommer og Høst-Tinget bekjendtgiorte allernaadigste Forordninger og Rescripter har villet betale Extra Skatten for dette Aar 1765 ?

Almuen svarede : At ingen haver indbildet dem om nogen Befrielse for Extra Skatten , og de hørte vel ved Sommer Tinget , at Sorenskriveren oplæste noget om Extra Skatten , at Mand og Qvinde alleene skulle betale , hvilket øfrigheden kaldede eet Rescript , men da de icke saae nogen trykt Forordning , eller at det , som da blev oplæst , var trykt , saa tilstod de alle , at de fæstede ingen troe til det , som da blev læst , men da de i Dag har seet og hørt læse een trykt Forordning , saa findes de vel villige effter Evne at betale den paabudne Extra Skatt for Mand og Qvinde , men beklagede , at deres Omstændigheder ere saa fattige og considerable , at de fleestes timelige Velfærdes Fremme beroer paa een Kongelig allernaadigst Efftergivelse af Extra Skatten .

Videre var icke effter 3de ganges Opraab at erindre ; thi blev Retten ophævet.

¶ Vesterålen justisprot. 1760-1767 fol. 65^b.)

T i n g s v i t n e r o m e k s t r a s k a t t e n
 i L e s t e r å l e n - L o f o t e n 1 7 6 6 :

23. mai : Venje og Malnes :

Ved Retten var nærværende Kongelige Majestæts Foged, velædle Troels Krog, der begierede, at Almuerne maatte tilspørges, af hvad Aarsag de ikke indfandt sig med den Allernaadigste paabudne extra Skats Afbetaling ?

Meenige Almue svarede , at intet andet har hindret, og tilbage holdt dem fra at betale til Hans Kongelige Majestæt denne extra Skatt, uden Fattigdom og fast yderste Armod blandt de fleeste , som desværre alt for vel bekjendt , da baade Jordens Afgrøde, og deres Næring af Søen saaledes i nogle Aar har slaget feil, at den liden Credit, som de baade i Bergen, og deels i Landet forhen kunde have hafft, er nu fast til Ende, formeldst de nu ere saa fordybede i Gield, og ej for effertiden veed, hvad Mængden angaaer, hvorfra de skal bekomme sin fattige underholdning , hvis ikke Gud med særdeles Naade vil see til Deres trang, og forbarme sig over Dem.

Fogden baed sig dette Almuens Svar, som Tingsvidne beskreven meddeelt, som bevilgedes og herved udstedes Aar, Dag og Sted som formeldt.

Myre og Andenes - 30. mai :

Fogden Krog, der her ligesom ved forrige Tingsteder lod tilspørge døsses Almuer, nu angaaende Aarsagen, hvorfore de med extra Skaatens Erlæggelse indeværende Aar 1766 udebleve ?

De svarte som almuen av Barkestad og Langenes, at deres fattige Omstændigheder, og hverken Modvillighed, eller Opsætsighed har foraarsaget saadanne deres udeblivelse med at erlægge denne allernaadigste paabudne Skatt.

Barkestad og Langenes - 26. mai :

Velædle Troels Krog, der tilkiendegav, at, siden det ikke har været ham mueligt ved dette berammede Skatteting paa nogen Maade at persvadere Almuenene at betale den Allernaadigste paabudne extra Skat for indeværende Aar 1766, saa maatte han begiere, at Almuerne maatte tilspørges, af hvad Aarsage de ikke

har betalt denne Skat, om samme er skeed af Modvillighed, Op-sætsighed, Medhold med nogle Uvillige, ellerom Nogen haver indbildet Dem, at de ikke skulle betale, men være fri for Extra Skatten ?

Almuen svarede eenstemmig , at hverken Ond villie, Overtalelse, eller nogen Indbildung om extra Skattens Ophörelse har foraarsaget denne Udeblivelse med extra Skattens Afbetaling, men deres fattige, ^{og} slette Vilkaar og Omstændigheder ere øyensynlig saadanne , at Evnen effter deres Önske ikke kan følge Villion , og derfor var umueligt for Dem, uden Mængden maatte rulneres, og savne det Nödtörftige denne Gang at kunde tilvejebringe den allernaadigst paabudne extra Skat. De bade derføre nærværende deres Øvrighed, at de ved en bevægende Forestilling ville udvirke Hans Kongelige Majestæts Naade til Befrielse for denne Skatt , hvorpaa de fleestes timelige Velfærd beroer.

Fogden begierede dette, som Tingsvidne, sig beskreven meddeelt, som blev bevilget og saaledes udsted , Aar , Dag og Sted, som formeldt.

Kalsnes og Ulvö - 4. juni :

Almuen svarte enstemmig i ett og alt som Venje og Bredstrand, Buksnes og Sortlands~~s~~ tingsteder : "Dog lagde dette til , at ingen mueligens skulle tænke, hvilken stor Fattigdom der var hos de fleeste, da det kan gotgiøres, at Mange i deres Huuse, siden før Paasche, hverken har hafft Meel, eller Gryn."

Vågan - 10. juni :

Almuen eenstemmig svarede, at den store Mangel , som denne Vinter har været paa Fiskeriet, foraarsager, at De ikke er i stand til at erlägge extra Skatten, men maa beklage Sig over deres fattige Omstændigheder , at de af Mangel paa det Nödtörftige ikke har kundet indfinde Sig med extra Skatten for indeværende Aar.

Borge , Valberg og Giimsøy - 13. juni :

Tilstedeværende Almue svarede, at de intet hellere hvade seet, ende deres Vilkaar og Tilstand saa havde været, at de kunde have indfundet sig med denne Skattes Afbetaling, men deres trengende og fattige Omstændigheder har alleene hindred dem derudi, der desværre ere alt for meget ~~vel~~ bekjendt.

Röst og Väröy - 20. juni

Fogden spurte som för om hvorfor de ikke hadde betalt ekstraskatten for inneværende år 1766 ?

Almuen hertil svarede, at de höylig maa beklage, hvor vanheldige de have været avvigte Höst og Vinter baade til Lands og Vands , da de kun liden eller ingen Nytte fick af Jordens Afgröde, og Fiskeriet har i afvigte Vinter saaledes mislinget Dem, at De beste iblant Dem icke haver en halv Snæs Voger fisk paa fiske Gielden, for hvilcke Han fra sin Kiöbmand i Bergen maa forsyne Sig med fornödne föde Vahre for tilkommende Vinter, og, Dersom De af saadan deres ringe Fiske Avle her skulle forhandle nogle Voger til extra Skattens Betaling, havde den største Deel af Dem slet intet tilbage, og følgelig maatte vente den yderste Hungers Nöd , Da Kiöbmændene i Bergen, naar De ikke sendte Dem fisk til nogenledes Afdrag for deres Gield, hverken ville betroe eller forhjelpe Dem med det mindste til Livets Opjöld , altsaa var imodsigelig Deres store Armod virkelig Aarsagen, at De ikke have kundet betale indeværende Aars extra Skatt. Af samme Aarsage har de ingen Credit her udi deres egét Land, og kun liden i Bergen , saa De med største Væmodighed maa reent ud bekiede .at det er Dem umueligt at betale den allernaadigste paabudne extra Skatt, som De allerunderdanigst beder. at Hans Kongelige Majestät af Naade ville afftergive D_m.

Flakstad og Moskenes - 25. juni :

Kongelige Majestäts Foged, som ved Retten var nærværende, gav tilkiende, hvor stoer Aarsag han havde til at besvære sig over denne Flachstads og Moschenæs Almue, ej alleene for deres Udeblivelse med den allernaadigste paabudne extra Skatt baade for afvigte Aar 1765, og dette A_r, men og Modtvillighed i at effterleve hans til Kongelige Tieneste udstedde ordre. Thi, effterat afvigte höst ved Placater havde ladet indkalde Flachstad og Moschenæs Almue at möde paa Gaarden Ramberg for at betale deres resterende extra og jordskatter. haver de ej alleene den berammede Dag, da Veyret var meget godt og stille, foragtet samme Berammelse, og udroet at fiske, men endog De af Moxchenæs Fierding, og den største Deel af Flachstad Fierding, omendskiönt

da de förste Dag ikke mödte, strax ved Skydsskafferen blev sendt Bud om kring, at de andre Dagen maatte möde at giøre Rig-tighed for de Kongelige Skatter , dog alligevel reent udebbleve, undtagen en Snæ Mænd, der døgen efter mödte, men ikke betalte, foregivende det ikke var déres Leylighed., Altsaa var Fogden nødsaget til sit Regenskabs Belæg at forsyne Sig med Tingsvid-ne herom, tillige med Almuernes Erklæring.

Til hvilken Ende var af Retten begierende , at følgende Qvæs-tioner maatte blive dennem fremsatte, og deres Svar tilfört , da han spurgte

1) Om Almuerne icke afvigte Aars Höst ved Placater bleve ind-kaldede til et Restancé Skatteting at möde paa Gaarden Ramberg for at betale deres Restancer for extra og jordkkatter ?

Almuen af Flachstad Fierding tilstoed , at Restance tinget var dem tilfulde bekiedt at skulle holdes paa Ramberg Mandagen den 9de December sidst , Men Almuen af Moschenæs sagde, at den halve Deel af dem vidste det ikke, förend tinget var hol-det , masom de boer saalangt vest i fierdingen.

2) Hvad Veyrlig den berammede Dag, og Dagen effter indfaldt ? og om det ikke var godt stille Veyr ?

Almuen eenstemmig svarede, at baade den berammede Dag og Dagen effter var stille og godt Veyr.

3) Om ikke Almuen af Flachstad Fierding saae, at den af Fogden udsendte til Skatternes Modtagelse var i Kirken Söndagen før ? og om dem ikke blev bekiedt , at de skulle möde Dagen effter , hvorom de og blevne anmodede ?

Almuen af Flachstad Fierding bejaede denne qvæstion i alle Maader.

4) Hvorfore de da ikke mödte efter Fogdens Berammelse ? og om de havde noget til Undskyldning siden veyret var saa godt, og ikke hindrede dem ?

De svarede : Aarsagen var, at, siden de ved 4 à 5 uger før den berammede tiid ikke havde kundet komme paa Söen at fiske formedelst uveyr , saa sagde de, at, da der paa den berammede Tingdag indfaldt saa got Veyr, syntess de, at det var meere fornöden for dem at roe ud at fåske, end at möde paa tinget , allerhelst de intet havde at betale med.

5)) Om de ikke ved , at de skal være Øvrighedens Befalinger hörige , saavit Kongelige tiænester vedkommer. og Loven befaler ? svarede Jo ! Det vidste de meget vel.

6) Af hvad Aarsage den største Deel af dem afvigte Aar ikke betalte den resterende extr Skatt af Mand og Qvinde ?

svarede , Fordi at deres Vilkaar ere saa fattige, at de hverken da hafde, eller nu har formue at betale den allernaadigst paabudne extra Skatt.

7) Hvorfore de ved dette Ledingsbergting ere udeblevne saa vel med samme Restance for afvigte Aar, som indeværende Aars extra Skatt ?

Almuen svarede til denne qvæstion ligesom til nest forrige.

8) Om deres fiskerie meere haver mislinget dem i Aar, end forrige Aaringer ? og om de ikke afvigte Höst fremfor forrige har hafft lykkelig Fiskerie ?

svarede , at Fiskeriet ikke haver lykkedes dem bedre i afvigte Höst, eller Vinter, end forrige Aaringer , og til deels for de fleeste af dem endnu slettere.

9) Om Nogen haver indbildet dem, at de vare befriede for extra Skatten ? saa og om de af Nogen ere blevne tilskyndede til at være Modvillige, og negte at betale extra Skatten ? og hvor saadanne haver været ?

Almuen svarede , at de aldrig haver hört det allermindste derom af Nogen.

10) Om ikke Nogen af dem haver hört at Christopher Hansøn Næsland afvigte Mandags Aften neden ved Søen skal have begegnet de faa, som godvillig afvigte Höst betalte extra Skatten for 1765 med uforskammede Ord, og sagde , at de nu kunde betale for den gandske Almue, bandede dem, og brugte fleere Trodsigheder ? samt om det ikke er dem bekiedt, at denne Christopher Hansøn Næsland er en med de beste formuende i Præstegieldet, og i Stand til at betale extra Skatten ?

Almuen svarede , ikke at have hört dette, undtagen Skipperen Jens Larsøn Moschenæs, og Jacob Christophersøn Sør Mewold, som sagde at have hört, at Christopher Hansøn sagde til Johannes Amunsøn Hofden, at siden han var saa rig en Mand, at han havde betalt extra Skatten, saa kunde han nu betale for dem alle ; men enten Christopher Hansøns Udsigende var för Spög, eller Alvor, det kunde de ikke viide.

11) Siden de haver sagt, at deres ringe Vilkaar ere Aarsag udi, at de ikke har betalt hverken Restance extra Skatten for Aaret 1765, eller indeværende Aars extra Skatt, hvorfore de deres

Præst Hr Pheiff udi sit Mandtal haver anfört dem alle som Skat-
teføre, undtagen nogle fåa gamdske forarmede ? hvorlænge Præs-
ten har været ved denne Meenighed ? og om ikke Præsten kan
være deres Tilstand bekjendt ?

Almuen svarede , at de kundeikke viide, hvorfore Præsten
saaledes anførte dem. Endeel af dem sagde, at de for nogen
tiid siden i dette foraar blev indkaldede hos Præsten Hr Pheiff,
da han tilspurgte dem, om de vidste, at Nogen af Almuen var i
stand at betale extra Skatten ? hvorpå de havde svaret . at
Filstanden hos de fleeste af dem var meget slet, og endda slet-
tere i dette Aar, end forrige Aaringer.

Fogden dereffter oplæste for Almuen Hr Pheiffs udstedde Mand-
tal til extra Skattens inddrivelse for indeværende Aar 1766 ,
og derefter spurgte for det

12) -- Om nogen af de oplæste Skatteydende ere saa gamle , at
de have opgivet deres Iord. og saa forarmede, at de trænge til
Andres Undsætning til Livs Ophold ?

Almuen svarede , at blandt de Oplæste vare 5 à 6 Mand og Qvin-
der i den omspurgte Tilstand, hos hvilcken Fogden i det origi-
nale Mandtal sadte et NB.

Fleere Qvæstioner fandt Fogden ikke fornöden for Almuen at
fremsætte , men lod fremkalde Lensmanden Hans Gregersön Wareide,
og de 4 Præstens Medhielpere i Flachstad og Moschenæs Meenighed,
ogdiranledning af, at Præsten Hr Pheiff Selv med egen Haand
haver underskrevet deres Navne i dek originale Mandtaller saa
vel for forrige Aar, som dette, udvad Sig, at Rettén ville til-
spørge bemelte Lensmand og Medhielpere og modtage deres Svar:
Om Sogne Præsten Hr Pheiff haver sammenkaldet dem for at over-
lægge som Almuens Tilstand ? og om de haver været eenige med
Præsten udi. at de til Skattens Ydelse udi Mandtallerne anførte
kunde ansees Skatte-føre, og være i stand Skatten at afbetale ?
eller om Præsten af egen Tankeoog Drifft uden deres Samtykke
haver anfört dem saaledes , da de nu alle har beklaget sig at
være uformuende til at betale extra Skatten ?

Lensmanden Hans Gregersön og de 4re Medhielpere Jacob Chris-
tophersön Mewold, Hans Jansön Söerwalle, Dawid Falmersön Fæst-
hælen og Christen Hermansön Tind (hvilke 4re sagde at være
Præstens Medhielpere) svarede eenstemmig , at de saa vel som
de Andre, hvis Navne Præsten haver underskrevet, haver været

(dog ikke alle paa eengang) forsamlede hos Præsten , da de havver tilkiende givet ham, at Almuens Tilstand var i Almindelig-saa ringe , at de ikke vare mægtige at betale extra Skatten og at Manges Omstændigheder vare endnu slettere i Aar, end forrige Aaringer , saa at de ingen Deel haver udi , at Præsten udi sit Mandtal haver anfört dem alle til Skattens Betaling , men samme er skeed uden deres Samtykke , og af Præstens egen Drifft og Tancke.

Videre holt Fogden ufornden Almuen at omspørge , men be-gierede det Passerede som Tingsvidne beskrevet meddeelt, som bevilgedes ...

Buksnes og Hol - 30. juni :

Almuen svarede i alle Maader ligesom forrige . at intet har hindret dem, uden fattige Omstændigheder.

[Riksarkivet : Rentekammeret. Regnskabssager. Foged-Regnskaber Vesteraalen, Andenæs og Lofoten 1762-1767. Extraskat.]

en gen Consideration:

Eure Højfryndes Excellencies
og højbernede Førre
Kunstigst og højtfordrande,
willig, da vi maa

Wælde og Wælbrydig
H. Christ Leutenant og Omtuende!

580.

til Oberst
Leutenant

I hinsvær til den d. 2d. Chr. Christ Leutenant indi Tackmæss
Privalshæderne i maalet 20 passato forvalderen da
en Hjælp som han er oblagt, uagtadt at Omlaue
ind haues imbede forretninger og hæltet i Hjælp
samme retter da Konge auordninger fullstil.
Sommer, folde. Vi vil fornøden at H. Christ Leunt:
er ikke anlagttag i maalet Hjælp som han
sommer harer emigrat til Domboe Privalshæder
etor da vortil hænde forpligtes hæltet indi
hinsvær forvalderen Wi forbe

H. Christ Leudentants
fransimellige

Højberda og Wælbrydig
Før General Rigs Commissaire og Omtuende
I maalet 20 passato Omlaue indi Helgelandets
logdrikt til Extra Mattheus & Saltinger etor dat
H. General Rigs Commissaire indi Privalshæ
nder 11 July sic. Klæder os omstændlig far til.
enlæt, far inlandt sig med og den Draugn
Næring da derom farer, sommer Vi at H.
General Rigs Commissaire etor sin balsinde
jorden Conduite med Rørleg og Hænlig saet
forvisteg overstolens og overbærenning brin
get dem fra og tillige forholde summet en

581.

til General
Rigs Commiss
aire Hagerup

1765

17. August

som ejediga 2. mærskatidne er tilhørt de Kongelige
 mægter alle præcierlig i Batalningstidne, men har ikke
 vilde tilkortet været paa H. General Krigs Commissaires
 gode forsøg at komme et forneden Aftaltidne til
 Et ind Skatens beholdelse et forsonighedsaftale at
 Almunde aften til blæs givne ikke voldsomtighed for den
 besiddelse vid og eniglig stedtildel da neden med hertil
 en p. alle anden deres konlig Hærens Krig, fandt
 i Samtidet samme at lunde afbatal og at landstrot
 en iller for det omrigt for dato Batalning maatte inde
 paa dog at havde tillige blæs aftenstid, at en p. hæren
 komme til at lunde bataln Skatene, men allene af
 Mostvilligheit hold samme tilbage at Skatene da hæren
 paa konlig Maade blæs i udfordret sic smittet en
 egom Jar. General Krigs Commissaire saet dat uom
 genuglig forneden at da af Sam forlangte 50 Mann
 af den i Nummedal næst ungdomsnuude Veresten
 Compagnie af det konste Træskiens Regimant maatte
 paa Ordre til Hesten. Enige at Rydt i midt Helgelands
 Fogderie vilde samtidet haevd af Regimentets Chef,
 sen regirere. Det fra General Krigs Directorie har ordre
 at assistere med den Militære Hæle naour Almunde
 den dat besøende og dat af Sam forlangede, for det
 øvrige jar. H. general Krigs Commissione ind
 Bogen Communication af Jar. General Krigs Commiss
 saries udbredning til Isaa mit Almunde Øvre
 uorillen og mistanke om Extra. Skatene midtinde augaar
 smidt til Grindbar paa H. General Krigs Commissaires
 Øvreby fraom til os under 11 July p. Skatene formaliteter
 H. forb. H. General Krigs Commissaires
Mostvillige Canva

582
til
Kongen
Raa og
Jah

Velgæte og Venlovrige
 Jar. Commissar Raa og Basle Passerer
 ejer Birk. For folgen af Hælen Fra Hælens Batalntidne

Excellence
Herr Bulbaanus
Hovedm. og Bulbaanus
Hovedm. og Bulbjørnige
Hvin og Haarign Hvinus

Omkring at ~~dag~~ i Juli, Augusti, Septbr., Octbr.
Og November. Ettaund af mig samma
Omkring som samlaand, de vid som,
ordningne af den Apr. 1765, allmenaa
dig paabuden ettaundet, und fællo
mulin af og følgangs hifte, hvorfor den Ex
Fra-Datn, følgelig allmenne Abonnement
Som ordning, fra 1st Septbr. 1767, den heng
int og manne, han fuger af den allmenne und
migt pligt, Denne konfattes, sidste terminus
Extrait pro. A=1767, med allmenne
Vanlig Ring, sal for samme sam. Ellen

Freden 26 Marts 1767

H. J. Thorb. W. S. M. 4th April 1767
No. 7934. From the General Army Commissioner
Reservt.

Finn Termius' Extra-Der pro 1765, mind
 Ditto aars allmunda Damigt i Dragsfæb,
 samt 1te og 2de Termius' Extra-Der pro 1766;
 hvilket aet af samme aade atteret,
 hvorvidt enkundamigt tilfællus. For de
 to mindre fjerde Termier af samme 1766,
 mangler mig al og tilgangshjem for nuog
 En af den øvrige, hvorfom saaen Termius'
 Extra-Der ikke har vidt kan følge.
 Denne Excellence og henni høvner, vil af
 Termius' Extra-Derne Haarig uflaen
 den eneste stavn som Finn Extra-Der's
 Hænken allmunda Dragsfæb; og geng
 iveliden mig denne Excellencies og henni
 høvneres tilladelse, at mude mit, at
 hvis ikke Gud konfigureret høvnen, og givne
 henni Høvnen i haandt, som vi nogen har
 haer modsiget, sijne ret uvennlystighed
 om Finn Dan Hænnens brug, fra som det
 allmunaarigste faabud høvnen kallt Andraam.
 Om Dan vog kun for et høvner, at jo man
 en blandt den øvrige hænne, som dog ikke
 har sig under det almunde lign paaskud af

Elfornumurinn, iðhjáa lígn af fáligðum san
paavaglthjigja að Þor Extra Blatt Beftanir
Mun af laam lígn Þrunningum viðra Góðafax
om vellið laabud sam fáðud, hvílektu unduri,
þróut gumið grugur vildum, vaðu und og
gjón sig það om vthvrgimur og bæfingið
fom vellið vestvernde, fngið vaði Þor fórumund
at Þor vurðið og Þrunnun, vildið fmad hildum he
fie Þunn og föld og Hörung beftom, iðhjáa maa
koms, fórumund at vlaam vellið haamus, fari en gíð
int, fær Þor vickat, þen Þor fagnarfra Þun; fliðun,
gr vorn Þor vildi skúllin fann vogn, línum in al,
flið gínum lom, fólgulig hildun Þor fliði þig vthv
hild antíggnum undi Extra-Blattus hildaling;
Mun fórumundu nun fom fóður af vnu aðru,
at fadur Þor fada tilbæt, vthjung fólm Þor vna la,
vntvra af, at unnuðne fann fogn bluelligið, at br,
fær in cogito, fom iðhjáa at exponeres, vnu
óvrign Palmino Góðafaxið og bæbniðið.
Hunnur vnuun vellið vestasíðen aðruðum og munur
fliðvogn, eg un Glínum Þun vthvans flegum
aðruðum. Þor fada blaðið með gumið Palmino
þen Þor hildat flið Septbr: 1767, leggjum um að
fólk; at Þor aðruðum, þen vnuðið, vnuðið al,
hinn vth Góðafaxið vnuð og vog Þor vam af lígn

Hæfðum undi fyrir þa, hæfslipun undi vilt ðu,
jan betætt, að þaa fyrst. Hæf sunn smad urfeldið
faa undi ðu, þum líkst nema yfirlit jan betætt,
sunnud ðu virnum betalnu. ... Enn bleinnur fullur
ist hinn rúnnlig for fónd-línum at betala Extra,
fláttu for sunnus límlundunum, og lauk him
fjórh límon, fremlitt gövðum i aulundunum
af vilti þum fórun um sunnus fóð og líma at sunn
up innleitt, gildi biliðin sig og sveistin sig paa.
Faavan beßaffunns jan vid undi Extra-fláttu
iðriun síð, og ólmennum vor unppr at brigngr paa
auðun fólkum, úðum kild um him frongulig fóð,
ordning vits aungaannude. Þritth, þum yng jan
vinsin staand meig, og aghed hraðvundig fóð
sunnus Extra-ellenie og hóvin hínnum undi þau,
dragn, hundum yng auðun fólk fylt hinn
sig vaa hvort að sunn. ... For bleinnur
mud vikust ferumissión

þessi Extra-ellenie

hóvi hmelbaannum

hóviðum og hmelbaannum

hóviðen og hmelbjörðum

hóvin og hraðvigr húnnum

For Herró

3. Maðar Januari 1767

Marskaldanign-fimins

Jónbech

Øg og Hulbaeun fr. Ensemanværet
og Danmarks hær
Øg Hulbaeun
Øgden, Hulbaeun og Hulbjærg

Øg, hær og hær

Ført d. den 1. vorn uodmudigavn til extra
Hæder i udtræden i Nægelande og deraf ned
i det øvre, som alvor. Excellence og højstehende
herrnhu Krigsministeren, mandatet af hæren
spilfærtigt. Ant har nist nok i den næreglat
at synge zo end celle Ensliginden har til prægning hvori
igeset de i alvorligsti mædtrængs, og blæst
med hælfæren synge hæren nedog i en hærfesten
Kommer, at hærd paa et stille udpele hærfesten
på en hær. Prægetest om hærfesten af andre hæder
som hærs bænder, som idt i mænligend fel
kægde gæt vilde ophale, da jæt alle en hærfest
so hæld Proprietærerum, at vær fornunt idt zeth
forseen. Det til hæfde hærgen clavere da mod
regret til Bænderne iund foremen ret, som
hærs hærgen Majestet hæs godt ^{hæde} for mædten
da mædten sør, at dæns ærkefæstes blæs segestre,
ret og hæfde idt i hærd hærgen for en bog
hæft det, hærla for hæren hærfesten, ræt hæld
da Hæderne bænder - hærgidt fored und
Hæderne over dænn mædten er zædderion gæs avan,
ceret, der over fæs fored idt mædten mædten enig,
hæroom synge all ættig hæs spilfærtigt fored
paa det hærgen, og forhænt og ligz ureg,
og synge hærgen, at uaaer ~~en~~ hærs Excellence
og hærfesten gæs mædten hærgen fremme en

Færdamur 30. May 1767

M. M. 9 May

fréderig gældes ikke, hvilket med betegning
med i overenstemmelse med denne nuværende
ordning nu vilstaae du højest. Det er dog menighed og
accusatorkongressens opfattelse nuværende at raffineren
nu extra best mand hører fra rigsmøn hos den franske
præsident. Hvilket dermed også skal stå tilbage.
Kunne dog ikke vedtage at nævne det omkring
nuværende døgn og ikke at bønne for den franske
excellence og for hærværdiernas, nuværende døgn
nuværende landets legitimerede, hvilket gælder for nuværende
konge til at endelig en extra forhandling over for
Proprietairen, hvilket dømt sig og konsekvens
og heller under døgnet for personen ikke, men gæld
her ved at nuværende konge over for den franske
nuværende præsidenten overenskomme i at
tale sequestration af landet og for at opnå
hærværdiens kongelige Majestet at udnytte
Majestet nuværende landet for Mitt
onens beneficere og hærværdiens præsident
paa denne måde vore døgn nuværende
beneficerede gods over for hærværdien hvilket
gælder nuværende præsident og hærværdien
gælder nuværende præsident og hærværdien
nuværende milliarer eksaktioner i en gæld omkring
tusind beløb, og gæld hærværdien nuværende præsident
hos den franske præsident. Dette skal gælde nuværende
toldaften, da skal udnyttes nuværende landet, da
gælden op af sin lægehed, og hærværdien nuværende
den nuværende præsident er intendant. Kunst og
kunstneren, og oven over hærværdien i Memme dølen
nuværende belægges ordre af nuværende Kongeligt

Gifta at forbiude for angst, men Officeren
for sine soldater hvilke findt uodigd at de
givere, da hvem en udpræstingne
i Helgelands sogderia meddele respondevel,
ffii ude at desn for at afslutte signe i Ros.
Majne ørn affjævde, hvem var modet i
præfekt ugnal omij og forholde den bagnne
påt for færd. Hviden kred villa Dansk
Excellence og forberede opmønighed
for pæster lig, at legn udelidet hvem det tilhører
gros mere ejligt for mine hæder til sætre, Hæders
uddevenligh, der mangt skal gøze og højst
lære mig det værre jeg, da også indsat
med jomfru Generation gres ejig sind over at
forblive

Envoe Excellence

og
gjæstehus Envoe
afskrif

under dæmpe tenuer

Hæder

Fronheim

ff. 18. April. 1767.

Jul. 1972

d. 9th May 1767.

177.

Erv. Avisstning af ^{for} General Rigs Com.
cil missaicer formelvise vedt. Hr. v. h. sel
General Rigs Com. succr. 18th Majst. 1767. Befaltes mitsb. h. l. g. m. d.
Pomisfaize til Grindnay, at uaaen Tagdronz udi den
Hagerup. Det for Bondtene paa Formannen for
etra Arre. Gods, ved Anfordring iij. Lund
er folde Extra. Hatten Gataek, og Proprietæ
Garden efter at land stronter er tilfældet
Avisning i j. feller samme for Landes
Bondt i Mindrelegget vil Afflarene,
kunst det tillade, at den godstrække
detegfed, som Proprietæren af saadant
Gods tillade, blyn Sequestretet til Pæ,
Ha. Hatten Afhakning, hvorom ^{for}
General Rigs Pomisfaize ska forudse
foranfalling nict. Erfage at forfølges
Vi forby.

178

til

huan

genhielm

Vel formelvise ^{for} Centraal vid. Hr. v. h. sel
til Os i mdr. 7 April sifplerne at det 2nd Bou
str Jacob Hansen Lievetter og Lars Hansen Ede
som anføres B. vilgning paa at tilfældet
at og Brantvæn for Almuer og Atj.
finck, som ^{for} Centraal formannen skulde
lunde accorderet, idet det var til et Rijss,
der ikke sagde Priviligerede Grindnay, da
gælder alt for Langt fra store Guader,

8. juli 1767

af den Konge's Forskrivnings Castangs. fra
til Sam i den Clerken Overlæsning, saadat
vægnet Anmælling for, noget af Kleppig
af Detalz, og der ej findes Engraving nu
affr. sk. 5½ d. v. 89½ f. som Herrn Døkter Debet
allerede er tilbage, og af de indkomne Præg
for det Kongelige Jorde Gods til Clerken
Detalz, skal alle Celob nære udsøgt
Endi den Summa Culm eller Kronborg
af den Konge's Caesa' skal Sam udbetalt,
og med Clerken Jacob Bricks Fordring til
Kronborg en particulair Dag som Saad
paa den lig Maade maas. Saar betalt endnu
at Maad lig strude for midt Raevnerei,
af det Kronborg af den Konge's Caesa'
skal Sam udbetalt, noget Raad uicled.
Vi forbliue.

eller Ambman ff. General Prins Com.
misfæire Hagerup's indsatte Betenkning
skal lig. Hverdage paa formund og Saad.
Brunk Folk, lig. med anden idræt for Bon.
et landen befriender Landet Villomme for
lig. Hjælp, Bon og Denne pr. Folk al. Det
Extra-Platten, som Saad dog, hældes for den
paafordren, spillet til Givner, paa et
overRaad Krimleffs Gronn til or under Otr.
Martii sidstinden formaleds. Vi forbliue.

171.

cil

Krammt.
Raad og Logis
Hysfing.

Ullenske

Høj & Chebaars ur

Højvært og Chebaarur

Højvært, Chever og Chebyndige

Højst Ærdele Saadige Herrer

Mit fader ærrueretning for delagt ag juelnævnt den
dag, over Extra Høft, Dan for Generaler die ultimo
September 1765, over aufragt vore saltegs Dagbrev; Den
rigne ærrueretning for alugab forfældt fra prius
Octobr 1765, die ultimo September 1766, over Embraar over
Diko Høft, at vore fader Pineager fra 18°/die 1° f, vore
fader formindk Høft, sommer vore dømme af Ing. Dato
Pr Generaldrig. Pouwissaine og hædermed Hagerup, die
samme, die rigne nævntes gang af allegations mængd;
Derfor vnu mact at børneb ud samme Høft vore mængden
af Dømelsk rumpade og koniglets, Vært Extræller og Høj-
birket Etatrigs hovværd hædermed, hædermed mængden
mængd vore mængden.

Den 2° Augustb fra ulegnet testance vore
breæbundt p^o bræbælg nummer 5855 d. 7°, over forud
af Extra. die ultimo September 1766, m^r. Pouwissaine

Fæstningen 28 May 1767

Wm. 6 Juny

W. J. J. 8008

Det herud aminde om tilfældet, at Dansk Sømmer betjænede
1766, vor Oppgørel, at Bonden ikke nemmede i brugt den
end jævnebetragtning hvilket var det og henc er hængt derfor
før dengang; men nu har vi blandt nemmede, at Christenhus,
hans hængt i den Helgelande Røveri som nu gennemsettes, nemmedes
hertil i u. tiden, og ej Extra staten betragt, da Lægevald al-
menighed fra Helgeland, som plæ brægt at end, nu er drogget
nogen af det Røveri dermed, at det er nu blottet, ej boede
hjemme hos sine bæredes, da de har fået idet betragt, at
hjemme hænder ikke bæredes; Daaer nu af mig nemmedes med
formanden for administratioen Extra staten betragt, fordi ej
Røveri, som nu også overværet gennem alle forslag, men
mange af dem, der var i dette omstændighed, var
dog i Dækket med Røveri, hvorfor selve et bæredes, nu
nu nemmede i andre Røverier, men fra Helgeland og andre
Bæredes, der Bonden ej har Extra staten betragt, nu er ej idet
hængt, men ej dog testet, for hvilken der hænger ej
magtens bestyrke, dog en rige Røveri nu dog ikke
er et ærkefælle, hvorfor ej hænder for hvilken selve
blivit betragtet, og hvilken ej Extra staten nemmedes
fremmedt, hvorfor den ikke betragt nu er, hvorfor for-
men og idet bæredes nu, hæder, da ikke øverste hængt med
magt over forældre hæder hvilken magtligstid og
bestyrke; Da bæredes øverste hængt nu dog ej
høj hængt med Maade, allerværesti hæder gennem
Extra staten Oppgørel; Det nu hæder høj hængt Maade
hæder for at få hæder hæder hæder, da ikke bestyret nu ej Extra
staten og tilfældet, da En røveri hæder hæder nu ikke
gælder, da ikke hængt ej bestyret, da ikke bestyret og
hængt nemmede, da ikke bæredes hæder hæder bestyret
hæder; ej nu Extra staten nemmede hæder hæder hæder
blivit bestyret, og jævnt det bæredes, men ikke ej bestyret
fremmedt, i hvad omstørne En Oppgørel, at bestyret hæder
hæder, men ikke bestyret Røveri hæder hæder bestyret
hæder; Røveri hæder hæder hæder hæder hæder hæder
hæder hæder hæder hæder hæder hæder hæder hæder
hæder hæder hæder hæder hæder hæder hæder hæder hæder
hæder hæder hæder hæder hæder hæder hæder hæder hæder hæder

Aar 1765 og 1766, og maaest at føyle til gorr, at den kongelige brug for
og saueke virker, ligesom bairnethor er man og hørre familie og
mænd, hvilket nu ikke kan da saueke maaest paabordet at ikke næste dag
er hvilket os befriet for vores døgt og tirur; Om høvner styrk
paabordning og bairnethor er aldig alleor nistigig høvner med
at maaest bairnethor høvner, maaest for bairnethor og høvner ordnes
fjerns aldig, i alt høvner føyle til gorr, og hvilket saueke, ej maaest
fjerns bairnethor høvner og ikke maaest; Den 2. janvær 1766, høvner
fjerns af 10. janvær 1766, høvner aldig materie maaest
bairnethor føyle til gorr, og abraue kongeligt Dettes excellencie
og høvnejeholde ordnet, Denne intet gælder; Etz høvner maaest
afgå i bairnethor, og bairnethor ordnet forstørrelse høvner, høvner
bairnethor maaest føyle til gorr, og abraue kongeligt
intet maaest føyle til gorr, for nævnelige brug, virker saueke maaest
intet, aldig alleor gælder, Høvner bairnethor maaest, og rigen extra
paa det familie alleor høvner maaest, Etler om kongeligt høvner
gælder at abraue høvner kongeligt brug maaest høvner, at man
det familie høvner, ligesom maaest gælder bairnethor maaest for
1765 og 1766, og bairnethor, i bairnethor bairnethor høvner, og
for nævnelige maaest bairnethor høvner, og bairnethor høvner. — Høvner
med en polyglot lundig maaest bairnethor. — Høvner høvner
bairnethor maaest høvner bairnethor høvner.

D' Excellence
Høvner bairnethor
Høvner og bairnethor
Høvner bairnethor
Høvner bairnethor

Høvner bairnethor

Januar 1766

B. M.

S. P. Martij
1766

RR 2 aff. kts journalen 1767
pl 218 - grn 8008

for Januels Compagnet intz 25. Decembe
a. p. i n i h f o l d e r , s m i t M r P a l e r s o m i n
elben Kansføjs iedi Finmarken hal Cr.
S p u d e r , og s m o r u d i hal m o g e f a g t - f r a
L e s s , m a d a k s s h C i s a g e f r a f u s t i t y - d e a d
m a t a n u r s e l b a g e f u s t e s t r o m e r a b
n e c k o b h a l a C r . f r o G r a b e n h u n g . H i f o r b l

P u n a f Henrich Helmers med flomme for han
m u n d r a d o . 9. m a r c h 1764 ud g i v e n Caution
C o n t r i v i s e , for s h han o d a a a l t m a a d i g h
a u f o r b r o d e R e g e b b e f e r n a d B e e g e n h u u e ,
R o p n u g , L a n k Wi g r o d n o r n f o l g u a f t i g ,
g a a s h k u n n e g a a k u n n e B e f o r i g F r a c h
L a n d n e n k i n d l a t e r a g a f f l o r n e b , i f f o n
s d i s p r a m R a m m o r - k a a d n u m e d t o u g a
s h i g a l t m a a d i g h Q u i t a n d e f o r s h f i d d e n
a f han a f f l a g d e s t e g u l a b f r a f m . J a n u
a r u s k i l u l t i h u m O c t o b r . 1764 a n d B l e n n e
f o r g u n t . H i f o r b l

351

die

R a m m o r - k a a d

T a m L a u .

B r e v e n k l o j - - B e e n s t o e f f
B a t e n , P a u l i , H e l f e n , C a r s e n s , B e r n e t , G a w s o n , O t o o g
J a n u a 1768

s. 30. D i t t o

H a l d e e s
W a l d e n e f f

C h a r o n e l han d n e d s i t h r e n n e s t a f 18. d . N o v .
a. p. o g y k l o b m u n k h b r o g t a r g u m e n t e r ,
t i l m u d s t i l d e s s i n f a a n - f o r m a l i g h h a n ,
han d n e d C o x t a - H a t t e n s u r f o r d n i g a f
H e l g e l a n d s F o g d e r i e , s a a l a n d o g h u n u
i l l e h o m m e s a a a l d a l e v i d i C o n f i d e r a f i
o n , a t s h y i n C l i v e r C l a s s , a t a f han
i l l e f u l d h o m m e n a a b r i g t h u f e m e t e , s u

352

die

O g o n t e s

G r o n b e s h

Denne Zunde des Drist hører bækkedæ
vært gennemført gennem regn og sol, fra
månedlig i Højsænk til Extra-Højsænk
kaapordning hos d' professor som var ved
for Bondes Lande og deres børnefamilier og
Birger-Folk. Sjæl næst hand med mæretæ
postkasser og ud af Estlanden til Jylland paa
Gordet Højsænk hvorti mange strandtage
varit næst Proprietær og Beneficiær,
naar denne ikke mindst også hos deres
egne bønder, nuadts icke frigbarleg varer
med hæder og af denne Højsænk vorti indkomme
mælt; daal idt nu at seadant ikke Langren
og mitte Fal tillige, blivit hand nuadts
givet em for alle døge hvindet at
holde sig Dorre i dette tilfældes forfæn
er døge Organisering aftrættig, men
i Gordet Højsænk med en til September Maandens
udgang afvisit Dorr vist passant Estlande,
eftersom den Organisations form fra Amts
maandens følgte Dorre til Bam sicke
17. Decbr. førstleden organiseret Dorff, nem
hvor højt, Snorres lillegr Oliver abrigts
Lage, at med det gennem hos d' strandtage
hos Bondes Lande vort Haar, herud Gudford,
væring idt allersom for sunligt er; paa idt
påminde ikke formelst em eller anden em
hobest Organiseringstidt de blive intet
et-tersteds undtaget. Vi forb.

353

til
Amtsmænd
Drenghed

After idt Hr. Amtmænds Orsider 8 aar
tilmedt, at Fogden over i jætte og Indre Sogn

H ö i æ d l e o g V e l b a a r n e

H r : J u s t i t z R a a d o g A m t m a n d

H ö i g u n s t i g e H e r r e

Deres Velbaarenheds höi Respective Skrivelse datteret Steen-söen sidstl: Julii Maaned, har satt mig i störste bekiömring , da Jeg deraf maa erfare , hvor ilde Jeg udi det Kongel: Rente-Kammer Collegium, er anseed fordi, at een saa stor Restance af den Allernaadigst paabudne E x t r a = S k a t t udestaar her i Fogderiet , som mit Allerunderdanigst aflagde Regnskab pro 1767 viiser , hvilket Jeg beskyldes for at være Aarsag udi , ved effterladenhed og Lunkenhed udi betalingens paadrivelse, og forsömmelse i mit Embedes medförende Allerunderdanigste Pligt.

For ikke at repetere hvad Jeg i den Sag under Skrivelse af 18de Novbr: 1767 underdanigst har forestillet det höi Kongel: Kammer Collegium , tilstilles herved een Copie af samme ; Der-som det maa komme i gunstig overveiende , hvad Jeg derudi med Sandhed, til min undskyldning har anbragt, og hvorom Jeg alle tider kan skaffe Vidnesbyrd , vil Deres Velbaarenhed, formodent- lig erfare min Uskyldighed udi den Mistanke der hæffter paa mig, og at Jeg ikke med all min Fliid, har kundet kommet videre med Skattens jndrivelse end skeed er; Samme viiser og hvorledes Almuen har været og tildeels endnu er Sindet i den Sag ; hvor lidet de anordnede Midler til Skattens jndrivelse saasom Rode-mestere og Lensmænd, har kundet udrette , jngen har formedelst Almuens offentlige trudseler tordet bevæge sig, og angribe no-gen Mands Eiendeeler , hvilket alt saavel Rente=Cammeret er jnd-beretted, som da værende Amtmand, var vidende om.

Dette har giort Sagen vanskelig og Almuen tildeels trygge , da De har forestillet sig , hvor lidet giörlig det vilde blive,

at giöre alle slige Ting i Penge , som hos Almuen ved upantning maatte tages saasom Creature, Baader, Söe=Reedskab, og andre Ting af adskillig slags og ringe Värdie , det Jeg har kien-delig pröve paa , da Jeg i Aaret 1764, udi Rödöe Gield, lod nogle faae Exeqvere for det 1te aars Extra Skatt , og samme ved Auction paa Leedingsberget lod opbyde , jngen vilde derpaa giöre bud , sluttelig effter Overlæg blant Almuen , jeg blev behængende dermed , det blev der liggende i nogle aar , da noget der-af blev bortstalet , Resten deraf, maatte Jeg lade hidbringe til det Stæd jeg logerer , havde det været mere af saadant, havde Jeg ingen Stæds kunde faaed Husrum derfor. Dette har Jeg og jndberettet till Remte Cammeret , som derpaa befalede , at intet af saadanne Ting, som Bonden behövede till Deres Avls og Næringsbrug, maatte Dem fratas.

Denne Uleilighed möder og paa de fleste Stæder, med det, som for Extra Skatten ved Arve=Skifferte udlægges , som effter Boeds tilstand , der offte ikke strækker til Gielden , bliver Fæ og Creature , samt andet af Boeds ringe effecter, og under-tiden Luther Skrib Skrab , hvor intet andet er ; Opbydes det ved Auction paa Tingene , vil jngen byde der paa , da Kiöberen venter sig fortrædelighed og Modstand , naar det skall tages fra vedkommende , enten en Enke, eller fattig Enkemand , som da naar De mister Creaturene seer sig Ruineret , hvorfor ei heller een Bonde vil, og tör ikke lade sig saadant tilslaae ; Till Tingstædet kan det ikke bringes , og Man var dermed atter for-lægen naar det ikke blev Solgt. Af disse aarsager har Jeg ikke med udlæggene in Natura kundet mig befatte , da det , som for er meldet, ikke er mig mueligt at see samme bragt i Penge , og om Man end skulle faa et Creatur Solgt , blev dog det övrige og sletteste uindlöst , naar ikke enten den jgienlevende Mand

eller Enke, kan og vil jndlöse det tilhobe.

De om Extra Skatten Allernaadigst udgangne Forordninger, paa-
binder udtrökkelig Landdrotterne, saavel Selv-Eiende, som Bene-
ficiarii, Extra Skattens Ansvar for Godsets Leilendinger og Huus-
mænd , og samme kan vel ikke viges fra i dette tilfælde , da det
faar at blive Landdrotternes Sag , saavel i denne omstendighed,
som ellers at forekomme Deres Skade, paa beste maade , da det er
mere mueligt for Dem end for mig, at holde sig til udlæggene, og
føre sig Dem til Nötte, naar De ikke af Arvingerne, eller den
jgienlevende Mand eller Enke strax jndlösese. At hente saa-
danne udlægge fra Arve=Tomtene, udfordres omkostninger med Folk
og Baad, samt Husrum at forvare det udi, foruden andre Vanske-
ligheder , som her ikke kan opregnes , og hvor skulle disse om-
kostninger tages fra ; alt dette kan een Landrott finde bedre
udveie med end Jeg, ihvorvel det og kan være noget tab for Dem,
og en fattig Lensmand kan ligesaa lidet i den Sag udrette , som
Jeg ; De nedlægger heller gierne Deres Lensmands Embede , end
at være dermed bebyrdet , da det ikke heller er Dem mueligt, at
udrette noget gavnligt derved , og Man blev snart forlægen for
Lensmand, end og saadanne, som der nu ere. De har lidet gehör
blant Almuen , som offte begegner Dem med Úvittighed i et og an-
det tilfælde , som Dennem paa Embeds vegne bliver anbefalet at
udrette.

Uagtet at Jeg underdanigst har jndberettet til det höi Kongel:
Rente=Cammer Collegium, alle de for mig uovervindelige hindrin-
ger, som ved dette Allernaadigste Paabuds Jndrivelse har mödet,
og samme af forige Amtmand, nu Stiftamtmand i Christiansand ,
som da om alt vel bekient, tillige er forestillet höibemelte Col-
legium , maa Jeg doggaf Deres Velbaarenheds Skrivelse, till min
störste gremmelse erfare, at Jeg ansees og beskyldes for at være

Aarsag till, at Extra = Skats Restanceren i dette Fogderie, er steget til een saa stor Summa. Min Samvittighed vidner med mig, at Jeg effter Eed og Embeds Pligt, saa-vel ved Tingbrevene, som ved Skatternes Oppebörsel, og ved alle Leiligheder, har paadrevet Extra Skattens betaling, formanet Almuen til Velvillighed og Lydighed, foreholdet Dem Deres Allerunderdanigste Pligt, forestillet Dem, at De vilde blive anseed, som modvillige ulydige Undersaattere, hvorved de maatte vente at paadrage sig saadanne skadelige følger for Dem, som Nödvendig deraf vilde flyde, da det ikke kunde ansees for mere umueligt her, end i andre Fogderier, at betale dette Allernaadigste Paabud. Ved den forlindring hans Kongel: Majest: ved Forordningen af 2^{den} Apr: 1765, i dette Paabud har forundt den gemene Mand, har Jeg sögt at opmunstre Dem till desmere Villighed og flid at afdrage Restancerne, og betale af yderste Evne og Formue, Men alt dette har været forgieves, og ikkun lidet nötted, jngen forestilling har hiulped, og Jeg har jnen Vei kunde komme dermed. De Fattige jblant Dem, har syntes at have nok i Deres Fattigdom til undskyldning, De andre af Almuen taler i samme tone, undskyldende Deres hemmelige Uvilighed med Uformuenhed. Alt saadant har Jeg ikke fortied, men paa vedkommende Stæder saavel til Rente=Cammeret, som da værende Amtmand, underdanigst samme jndberetted, ventende paa videre forholds ordre, og hvad Middel der, effter slige omstendigheder skulle bruges.

Uden Tvangs Midler troer Jeg ikke at denne Sag kan Remideres, og Almuen bringes fra Deres urimelige tanker, og skulte Uvilighed; men hvad slags tvangsMidler, der skulle være de beste, er Jeg ikke i Stand till at sige; Militair Execution skulle synes fornöden; thi en Lensmand kan jntet i den Sag udrette,

og den eene Bonde tör ikke, og neppe vil i dette tilfælde røre sig mod den anden. Men hvad omkostninger vil dertil ikke medgaae, og naar nu een saadan Execution ikke med reede betaling for den resterende Extra Skatt, tilligemed Executions Gebühr, blev expederet, saa maatte der dog sluttelig gribes til Bondens Eiendeler Fæ og Creature, og andre ting, som i hans Boe kunde findes, hvilket vel ikke de Militaire kunde befatte sig med, og hvorledes skulle da videre dermed forholdes.

Mand skulle vel vente, at Almuen derved skulle faa andre tanker end De nu har, og blive omhyggelige for at betale Restancerne, mueligens det og noget torde hielpe; Men Landdrotterne, som best kiender Böndernes tilstand og Vilkaar, maatte i saa fald give først anviisning paa de mest formuende. Landdrotterne har meget hos Bonden at sige, og de fleste frögter mere for ham end nogen anden, skiönt i henseende til Extra Skatten har de hidindtill ikke kundet udrette stort med Deres Formaninger til Dem.

Dersom Bonden blev betaget den tanke de staar udi, at Deres Fæ og Creaturer ikke maa røres, og at Landdrotten til Skattens betaling, havde fri adgang til Deres Eiendeeler, uden videre formalitet og Rettens Middel, tænker jeg det ville være et Middel at drive Dem til betaling. Jeg veed jntet tilstrækkelig Middel i denne Sag at foreslaae; vilde ønske at nogen anden, som kan have bedre Jndsigt derudi, kunde udfinde et saadant expedient, hvorved Restancen paa den hastigste og beste maade kunde jndkomme. Videre har Jeg herom under dato 18de Apr: h: a: underdanigst givet Deres Velbaarenhed mine ringe tanker tilkiede.

At Fogderne i de andre Fogderier her i Amtet, har været mere Lökkelig end Jeg med dette Paabuds Jndrivelse, har vel adskilige Aarsager, hvorjblant, sluttelig eendeel ere disse:

Almuen der, ere uden tvivl mere velvillige og mindre Selvkloge og urimelige end her. Det er længe siden, at en Foget paa H e l g e l a n d har havt noget stort gehör blant Almuen, jmod hvad de har paa eendeel andre Steder og Norden for i Amtet, hvor Fogderne har Kongens Jordebog, samt Sigt og Sagefaldet; een Foged har der meget at sige, og er nesten alle ting i alle, her i Fogderiet derimod, er det langt anderledes. Udi S a l t e n s o g L o f o d e n s Fogderier, har De i nogle aar havt gode Fiskerier som her i mange aar har mislinget, og i hvor vel eendeel af dette Fogderies Almue kan have havt deel i Vinter Fiskeriet samme steds, saa strækker dette dog ikke til de Fattige, som ei er i Stand til at söge Fiskerierne saa langt borte.

Alt hvad Jeg her underdanig har anfört, er Sandhed i sig selv, haaber og at Deres Velbaarenhed heraf vil finde min Uskyldighed, og hvorlidet Jeg med een urimelig og trodsig Almue, i dette fald har kundet udrette; og altsaa beder underdanig Deres Velbaarenhed, for det höi Kongelige Cammer Collegium vill forestille Sa- gen saaledes, at den Unaade og Mistanke der hæffter paa mig kunde afvendes, da Jeg ikke veed, at have forsömt det mindste af hvad, som mig mueligt har været i den Sag. Jeg har været nød til Vitlöfftighed i denne Materie, hvilket Deres Velbaarenhed vilde gunstig pardonnere. Forbliver med saumission

Höiædle og Velbaarne

Hr. Justitz Raad og Amtmand

Höigunstige Herre

Deres
Underðanige tiener

S ö r H e r r ö

d: 1te Augusti 1768

J. G r ö n b e c h .

Vedette Højskoleror Ven!

Jeg havn med denne Post den 22 Feby afdleden
erholt Højskoler Vns under Reals Kommer
Sejls bladet Pro Memoria, andgaaende dand ved
1766 Aars Regnads indlæg Fortsættelse af
Vinsidene over endeel formader som er ført
hik Aften, hvilke melder al stalle vare skilende
med de allernadist udgange formader, af
deres skul rapporteres paa den formader Almæl
Ofl. Kand brar ræv gjort derom man havd
seet al Almæl havr haft formader til danne
al indreder, men del skul befinde med Sande,
al j endel Sagen finde, ikke Saab Mand
omr or god for al betale den. Skulden ider
om Raam, af Dr fiskerich mi uorge Rør her
dansk fejt, som er Almæl op hold, og
heri Slagd af gild sua opslæggen, al dr
feest far sin mij underskrift hørden fra
Bergen Kibman eller hos Friendlines Bazare,
som handler her, over kufn quel iller i land
hi bett hands Indlægge, far mand
virldig inden aaret udeg al høre ubehaglig
Tidur. Jeg har os: betragtning af Almæls
hole omstændigheden iller trækket mig al
regulære berørte ejer, finden og ført har
erklæret mig derom, at es ieg en af dem
uforsvindige Formader, al sua Collegium
en Oeo undervisbet og oplyst an beaffenheden

finder affgyg Approbation, siæd
Ends følger her under bemeldt Pro Memoria
med en påtagen Diskelæg [ang.]
som jeg harabet: Hånd over den oplygning
af Collegies, da enik øjemedie havde
en spredtig breds p. sin Gud og p. sin
Konge.

Gloveset og forblicke med ethne
Vedelse

Haptians Veres

Hiæstskydige. tæmer

Kæsue

den 6te-Aug: 1768

J. Wang

På bækin] Monsieur Monr Jæd Holken

Kirker Tædnoegly og de Hovedfulsh

Conbori pæ Ræds Kammerværd

@ 7 mors

Kiækende

sp. D.C. jom. 8.

No 9557

Jædkaa 218. Novbr. - 1768
og 26 hæder jædla Ræd Holken

(Ræ. L. uff. koh journal 1768

ph. 218 - jin 9552

P r o M e m o r i a .

Udi Hans for Extra Skatten pro 1766 fremlagde Regnskab, føres til Afgang for de forarmede fra 1te October 1762 til 1te October 1764 , 321 Rd^r 44 sz men da denne Afgang er stridende imod de Kongl: allernaadigste udgangne Skatte Forordninger, som befaler at Extra Skatten for de uformuende skal reparteres paa de Formuende, saa erindres han herved at samme bliver efterkommet, da dette Pro Memoria ved næste Aars Regnskab maae indlegges .

Rente=Kammeret den 19de December 1767.

Til Fogden Wang.

J. Holders
Fuldmægtig

U n d e r d a n i g s t E r k l æ r i n g :

Da Almuen af Sennien og Tromsøe Fogderier har for de 2de første Aar, foruden deris Egne Skatter tillige og betalt for de da samme tid befindende og andseete at være forarmede og Vandføre ; Saa har mand ikke siden efter disse Aaringer seet at kunne betynde en forarmed Almue med Nye paalæg, for disse fattige som er andført udi den berørte Fortegnelse og Tingsvidne som er indlagt ved 1766 Aars Regnskab til Afgang , hvilke Personer var andseet 1763 Åg 1764 at kunde Selv have svaret deris Skatter, dersom Gud havde forundt dem Sin Velsignelse af Havet , men da gud har forkorted Fiskeriet for dem, som er deris Eeniste Nærings Midel, Er de med fleere derover geraaden i yderlig Armod ; Ved forordningen af 24 Decemb^r 1765, er Beneficiarii saavelsom og alle Eyere af de ubetydelige Strøegodser befried for at betale Skatt for saadanne som ingen Iorddrottelig Rettighed Erlegge og er uformuende ; Efter Kammer Collegii Skrivelse til forige Amtmand Hagerup af 25 April 1767, skal og alle fattige Finne Folk være ukræved for Extra-Skatten.

Naar nu forbemelte maatte tages udi Naadig og gunstig overveyelse, haaber ieg at Rente Kammer Collegium Naadigst approberer forberørte Afgang udi Extra Skatten for disse Specificerte fattige - Men ifald berørte Afgang ikke skulle finde Collegii approbation, da udbeder dend fattige Almue sig underdanigst, at samme i Naade maatte blive forestillet Hans May^t , da de meener sikkerlig at Hans

May^t er dem saa Naadig og eftergiver dem det i betragtning af deris fattige og usle omstændigheder. -

K a s n e s den 6te Augustj 1768

J. W a n g .

Høy og Velbaarne

Høy Velbaarne

Høyædle Velbaarne og Eelbyrdige

naadige og Høystærede Herrer !

Saa gierne jeg havde ønsket ved min nærværelse paa dette aars tinge i Sennjen og Tromsøe fogderir selv at undersøge beskaffen-heden med det i hosfølgende Pro Memoria og Fogden Wangs Erklæring over den i hans Extraskats regnskab pro anno 1766 anførte afgang stor 321 Rdr: 44 sz. , hvorfra jeg nu er hindret formedelst ting-berammelsen i Salten, hvor jeg nødvendig maae være, saa har jeg dog ikke længere tordet undlade at besvare Deres Excellences, naa-dige og højstærede Herrers skrivelse af 26 novbr: a: pt:

Tromsøe Fogderie bestaaer meest af fattige Finner, som leve af fiskerie og qvæg avling uden kornsæd, saa det der frem for i Senn-jen, hvor Kongen eyer det meeste gods, har sin vanskelighed at faae extraskatten indfordret , hvorhos Fogden Wang ikke heller efter beretning skal have været meget bekømmerlig for samme at inddrive, da han alleene rejser derigennem en gang just paa den ubelejlig-ste tid, og det efter egen foranstaltung , og naar ingen indfin-der sig, leverer han strax regning til Proprietairen, hvoraf der ikkun er en eneste , og denne en fattig og gieldbunden mand, hvil-ket er Fogden vel bekiedt, og derfor desto meere burte have vigi-leret for inddrivelsen , desuden er ligningen paa de som skulle be-tale for de fattige, skeet af Fogden selv tillige med præsten, som dertil har anseet dem formuende, og ganske vist havde betalt, naar de i rette tid vare krævede , og de anbefalede midler ifølge skat-

teforordningen vare bragte , men dertil at fordre Amtmandens assistance, har ganske af ham været forsømt, efterdi det ikke er hans maade enten med min Formand eller med mig at correspondere om det som passerer i Fogderierne, uden naar den høyeste nødven-dighed udfordrer at han maae svare mig.

Hvorledes Fogden ellers tør giøre denne pa^gstand og til afgang anføre noget i sit regnskab, begriber jeg ikke , da det i almindelighed striider imod Kammer Retts=ordningens 2 Capit: 7 art:, og i særdeleshed imod de om Extraskatten udgivne Forordninger , og skal dette forsøg løkkes Fogden, vil han viszlig derefter refor-mere alt det han finder at være imod hans fordeel og kan befordre hans magelighed, hvorefter de andre Fogder snart vil tage exempel,

Skal noget af extraskatten eftergives , bør det viszelig skee med største overlæg og betænksomhed , da det er en betydeligere sag end nogle vil indsee, som alleene tænke paa dxn nærværænde , men ikke paa eftertiden, naar det først ville viise sine heel betydelige følger , om extraskatten ellers skal vedblive , men i saa fald skulle jeg langt hellere recommendere en forlindring paa en eller anden maade, hvilket dog ikke burte komme an paa en Fogeds indfald, og saadant paa egen haand at foranstalte.

Jeg skulle i betragtning heraf underdanigst indstille, hvorvit Deres Excellence naadige og højstærede Herrer finde for godt at denne Restance , som rejser sig af Fogdens forsømmelse, bør komme paa hans Ansvar, men derhos skulle jeg underdanigst ansøge , at Fogden for denne lovstriidige opførsel tilstrekkelig maatte blive reprimenderet til advarsel for fremtiden ; thi skal det gaae ustraf-fet af , meener han at have giort rett, og derhos giøre sig en ære af dette indfald, som alleene har sin grund i domdristighed. -

Jeg er med største Veneration og Respect

Dønnesgaard i
Nordlands Amt

den 18de Mars 1769.

Jndkom d. 11te Maij 1769 B. D.C. J B. No. 9774. P: Holm
besv. 27 Mai (?) 1769

Deres Excellence
naadige og Højstærede Herrers
underdanigste Tienner

(Rk. 2. nfj. k. 1769 - pk. 220 - jnr. 9774.)

Veris Excellence :
Herr - Falbaman
Dane
Gazette aeg Falbaman
Presten aeg Falb.
S. Baadige Herrer -

B's

ium reg fachr. Knutskirch Schödorffing und Dato
27 Decemb'r 1768, at Blomma Broddat i d' su Liepmala
Pro Remoria, at Reportere. Da fort at konamme
vid 1766 anno Regn. sib' sic refzung nuförde. Tid s.
H. P. Cam v. Lämmelius; Cam fram sig mig Håd's
gent. Gorinum, vid mänta ißt och förra tillt. Namley
og önnfiegn hörarw folgand: Almuniæ, det
Pennie aej framsæ frystvarer gengörde & lärda
verk, som den hieso legat Extra lector aej urtaet
föllsyn förra da i punna lid brifvindar aej undrak
at vora förenande aej förd förm; fiktivit. Alm.
ringra frulab' fram sig illa frak. Logieynd sic aet
lunda sava bygg Almuniæ, om vi konamme, for
illa aet forogn. Vrin. U. folmadij. p. Dijff. fatteyz
lykraund Extra lector, dyr. nr. ref. barij. sun
tinga. Förra kunn. inlägh. vid brumbe. Verka alym. sib
och bröder. sic ut brevint. Tid s. H. P. Cam 1768. Jan 1764.

~~Prof. Smith~~ No 9837

10

Enrolm 884 Jan 1769.

H.C.

Den dylleste Kynsmaur undsæd að Lundi òren fimm
frumabðrniðið Þóttu, og um ómáðið frumförmöndum
firði Þingveldis að þessar, manna Ómáðið fer hertöld he,
þóttu farið um, um henni og vinni. Lanipa Hringið
Mikil, með undanfyrirnum annanum við örlog
kennad; — Þar fórum við miðað af 27. Dec. 1765 en send.
ficcarier með með um eys alla fyrri að við óbottinilegum
Þróengum sem hér erit tótt að fórum ðóttu eftir þeim
sem myndi farið brottilig að hertöld. Fröggn að níðan
mimdu; — Òg yfirn kvenningum fárra sem líe
Lomagnið umhverfið Hagerups af 25. April 1765, hefur
að valla fáttum líma falt. Óvinnið fórum fórum Eftir
Þóttu; Óvinnið fórum Þóttu óvinnið fórum
og myndar sán Rimm að lappum, móðugum Rayln
Kunn. Fjörðum, Ósafjörð, Ólumum og um Þa
Larðneigð að viedralda, sá að að línd fórum
wing skál að Mikrynaðum, undan fíðum, að illa
fáum. May 10. Villu að fariðum vera ómáðið fimm
og fórum fótingum, fóndi ómáðið fórum fer hertöld
jim, Þórigunum að gressi, fiong fóra th. Þyldum
fulla fórmikið að henni líe Þóttu með að ba,
Luleingi. Òg ða við blyggjum mig fóðið óvinnið, um
Óvinnið fóðið óvinnið ólumum, með við fórum
aðra fórmagiðum. Þóttu miðaðið miðaðið miðaðið
Mig línd. Þá varð að ekki miðaðið ólumum
May 10. Spangellat, ða við að ómáðið fórmikið
aðri fórmikið fóðið að henni May 10. Þá var
jekk. Þá varð að miðaðið ólumum, fórmikið að fáttum
miðaðið fórmikið, fórmikið að fáttum

Omniq; Officijgħuha l-kun kappix - Gozo q'ikku iż-żon
Danig & niekkax lu miex fu kawadju aq-Għajnej Redo,
L-ektor tie Gozo q'ikku iż-żikkur kien, idu jidher
ma d-imbaww danig f'rebmission jekk bejnha

Yeris Excellence
Gozo - Salbaun
Dan - Gozo
Għażiex aq-Salbaun
Kċedek aq-ż-żejt:

Ranndiex Beccar

Kawna
il-10- Mart 1769.

Min ġarran
Jinu
P. J. M. -

[Rk. 2 a/f Kt. journal nr 1769 ph 220 jn 9837]

Rk. over 17/6 1769 al van de kinder
11 febr. aubfalen spelen restaurer Pejstere
as den liegk maand udg 1762
i almindelijc uiterbaer extra skel
welke, hic om haare fortz

Høyædle og Velbaarne

Herr JustitzRaad og Amtmand.

Høy gunstige Herre :

Af indsluttede Brev fra Lensmendene i Brönnö giel d
 vil Deres Velbaarenhed gunstig erfære hvorledes med den anbefalede
 Execution for eendeel af den udestaaende Extra Skatt,
 der er aflöbet ; i de andre Præstegielde er der dog giørt noget mee-
 re ved den Sag, naar ieg undtager Rödöe gield, hvor den op-
 givne Restance i Rödöen er bleven af liggende, og Lensmanden ikke
 tilhænde kommed förend samme dag hand reiste til Tinget.

Det ommelte Brev fra Lensmændene viiser, hvad som har standset
 den Dem befalede Execution, neml: dette : De har ikke dristed sig
 at upante noget af alt hvad stort eller smaat Fæ, der findes hos
 een Bonde, da Almuen saaledes vil forstaae og forklare Forordningen,
 at intet af alt saadant bör röres, eller uden Næringstab for Bonden
 skulle mistes, og følgelig skulle intet blive hos een Bonde at exe-
 qvere til Skattens betaling.

Uagted at jeg efter mit begreb har forklaret dem Forordningens
 Meening langt anderleedes, og meddeelt Lensmændene Copie af de Pos-
 ter i Forordningen som egentlig samme andgaard, saa er de dog ikke,
 uden Deres Velbaarenheds nermeere ordre og instrux i dette fald, at
 overtale til, med Executionen anderleedes at gaae frem, Da de ellers
 finder Alt formeged Modsigelse derudi, af Almuen, hvis Uvittighed,
 de synes ei heller at ville og tör exponere sig før, naar de ikke
 af Deres Velbaarenhed som vedkommende höi övrighed, har een fore-
 skrevet ordre og Reegel, dendde efter forefindende omstendigheder,
 kand legge for sig, at gaae efter.

Det forslag om hver 3de eller 4de Creature af stort og smaat Fæ,
 maae være upantning undergived, synes i mine tanker at være gandske
 taaleligt for een Bonde, og uden langt mindre Næringstab for ham,

end at miste een Baad og andet Fiske=Reedskab , hvorved han fornemmelig i denne tiid har sin beste Næring , da hand langt snarere kand faae een Koe enten til Eie eller Leie, end 1 Baad med tilbehør, at söge Fiskerierne med ; desuden er Creature i denne tid langt mere afsetlige og snarere at faae Penge for, end Baade og Fiske Reedskab.

Hvor der ellers hos een eller Anden som haver smaae Jordeparter, kunde findes faae Creature, men derimod fleere Baade, Sillegarn og anden Fiske Reedskab meere end til det fornødne, kunde øg noget af Saadant uden Næringstab mistes. De som avler noget af Söen, kand i denne tid, da Fiskevare ere i god Priis, snart bringe saa meget til veie, naar de vil grieve sig an, at de kand löse een eller 2 Kiör med, og afbetale Extra Skatts Restancen.

Det forslag Lensmændene giør, alleene at opskrive hvad Creature og andet der kunde findes, uden med det samme at udpante noget deraf, men lade det ankomme paa övrigheds Skiön hvad som deraf skulle exeveres , synes at medføre vitløftighed og dobbelt Omkostninger , hvilket dog til Deres Velbaarenheds overveiende og godt befindende henstilles.

Samtlige Lensmænd udbeder sig altsaa Deres Velbaarenheds nermere ordre i disse tilfælde, at gaae efter , og uden hvilken de alle siger , at de intet med den andbefalede Execution kand udrette , hvorfore jeg og underdanig beder at samme maatte meddeeles Dem ; Thi ellers vil det med Execution til nestkommende Vaar-Tinge faae lige saa slet udfald som til afvigte Höste=Tinge.

Men andgaaende den Restance, som forinden Vaar=Tingene skal udstådes , maae jeg herved underdanig forespørge mig, om ieg for at vinde tid, samme til Lensmendene maae udfærdige, under den af Deres Velbaarenhed paa sidste Restance tægnede ordre til Execution, eller ieg til Deres Velbaarenheds ordre og paateigning skal indsende Dem, da jeg frögter at med bemelte Restancers frem og tilbagesendelse , tiden vil bortgaae , og de saaledes komme for sildig til Lens Mandene,

saa at Lidet med Execution for inden Vaar Tingene skulle kunde udrettes, om hvilket jeg underdanig udbeder mig Deres Velbaarenheds ordre.

Hvor lidet der end med Udpantning för Höste=Tingene blev giort, har det dog virket saameget , at Almuen viiste sig lidet meere villige og omhyggelige for at betale og Afdraget noget paa Restancen , saa at der paa Höste Tingene indkom noget meere end sædvanlig pleier at skee , fornemmelig i W e f s e n og R a n e n , og her udi A l s t a h o u g Gield, hvor Lensmændene havde indsamlet een deel af Restancen, som Debitorene uden Execution findfandt sig med. Nogle faae stæder har de giort udpantning, men da det her i Alstahoug Gield skeede saa kort for Tinget, ikke 14 dager forud , har ieg med Auction derover, maatte lade befoe til Vaar=Tinget.

Jeg forbliver med megen soumission

Höiædle og Velbaarne

Hr: JustitzRaad og Amtmand :

Höygungstige Herre :

Deres

Underdanige tiener

J. G r ö n b e c h

Sör Herrøe
dend 6-te Novemb^r 1769

besvart ad interim den 16 decbr:
derj belovet nærmere Svar inden
Vaartingene. (Amtm. Holms hånd).

(Nordland amt :

Höiædle og Velbaarne

Herr JustitzRaad og Amtmand.

Höigunstige Herre :

I blandt de faae, som forinden Höste Tingene dette aar i følge Forordningen og Deres Velbaarenheds ordre, er bleven Exeqveret for resterende Extra = Skatt, er Bonden Christen Larsen Forsland i Wefsens Fierding, hos hvilken Lensmanden og tvende af de andordnede Mænd 14 Dage før Höste Tinget i Wefsen, har upantede nogle Creature, 1 par Nye Skindfeller og 1 Tonde Salt, hvilket alt ved Auction paa Höste Tinget er bleven opbyden hvor da Sørensriveren, som höistbydende er bleven Eiere af Creaturene, og da ingen anden vilde byde paa det øvrige, har jeg ladet mig samme tilslaae, som nermere af hosfølgende Copie af Auctions Forretningen erfares.

Men ligesom denne Mand forhen har Kiendelig vist sin Modvillighed, da hand ikke hverken for det første aar at Extra Skatten allernaadigst var paabuden og blev oppebaaret, eller siden, har betalt det allerringeste, har hand nu aabenbare viist sin opsætsighed imod dette Allernaadigste paabud, og den om Skatters Indrivelse sidst udgangne Allernaadigste Forordning, da hand aldeeles har nægted at udlevere de upantede og Solgte Effecter, hvor over de Folk, som Sørensriveren havde udskikket for at afhendte de Kiobte og betalte Creature der efter medbragte mit bevis derom, maatte Reise Forgieves.

At denne Mand icke med Executionen er gaaed fornær i henseende til de upantede Creature, vil Deres Velbaarenhed behagentlig erfare af den hermed følgende Copie af Executions Forretningen som viiser at paa de 19 rd^r 2 m^f: som hand til october 1768 var skyldig, er ikkun udvurderet til 14 rd., da Lensmanden ikke har dristed sig til at upante fleere af hands Creature.

Hand beboer i Gaarden Forsland, Dolstad Kirkes Jord 2 pund 6 m^f: har foruden de upantede Creature, i behold, til brug paa Stædet, 6 Kiør 6 qviger 14 Faar og 2 giedder, Senge Klæder til fornødenhed.

Hans Søe- og Fiske=Redskab urört og unævnt ; Men efter Lensmandens beretning, er hand dermed meere end til det höi fornödne forsynet ; af hvilket alt erfares at denne Mand som baade har sögt Fiskerietne, og tillige ikke været blandt de Ringeste Fiskere, har ikke paadraget sig saa stoer restance af Extra Skatten formedelst Fattigdom, men alleene af Modvillighed at betale samme , og uagted at det ved Executionen blev ham sagt , at det udpantede ved Auction blev solgt paa Tinget , og hand selv var der , oppebiede hand ikke Auctionen, ei heller indlösede noget af det som udpantet var, hvilket alt paa Executions Stædet var beroende.

Hvorledes nu denne Mand for saadan hands opförsell og forhold skal behandles , derom maae jeg herved underdanigst giøre mig forespørget : ordentlig at lade ham ved den Sightsberettigede Actionere, vil tage een lang tiid , og Deres Velbaarenhed indseer selv hvor fornöden een kortere og promte Execution i dette tilfælde er , da andre vil vist nok tage Exempell af denne Mands overmaade dristige forhold, og viise sig ligesaa modvillige og opsetsige imod de Executions Forretninger, som for Extra=Skatten og andre Skatter, før inden nest kommende Vaar Tinge kand blive foretagne , og ingen tør befatte sig med at köbe noget paa Auction over slige udpantede Effecter, af Frögt for at blive lige Saaledes bryde og begiegnede , naar de Dennem tilslagne Creature eller andre Effecter skal afhentes.

For at faae de udpantede og solgte Effecter i hende og til vedkommende leveret, seer jeg ingen anden udveie, end at Lensmanden maatte tillegges ordre, paa Debtors bekostning paa nye at indfinde sig paa Stædet, med 6 a 8 Mand som hand maatte tilsige for betaling at være sig følgagtig, og utrage de forommelte Vahre og overlevere Dem til de Folk, som af det samme Mandskab maatte være betingede , at føre Creaturene og de andre Vahre til Ti ö t ö e n , hvilket dog vel neppe kand skee förend til foraaret , da det nu er den haardeste

tiid af aaret, og naar Julen er forbie Reiser folket til Fiske; Disse omkostninger faar vel af gaae i det allerede udpantede, saafremt der icke skulle udpantes fleere af hands Creature eller der kunde findes andre Biendeelle, som vare Execution undergivne.

Det förste, som ved denne Sag, efter mine tanker udfordres, er de Mænds Forklaringer som af Sorenskriveren vare betingede og udsendte at afhendte de tit ommelte Creature og övrige udpantede Effectorer, hvorledes de af Debitor blev vegiegnet, da de det udpantede og solgte efter med havende beviis, affordrede, som blev nægted at udleveres dem; Skal et ordentlig forhøjs, inden Tinge, eller Deres Eedlig Vidnesbyrd herom tages, kand samme ei skee förend til nestkommende Vaar Ting, med mindre Deres Velbaarenhed skulle andsee sagen saa betydelig, at dertil een Extra Rett strax maatte berammes og foretages, hvilket vel paa denne tid af aaret vil falde baade bekostelig og vanskelig, da Wefsen er heel besværlig Vinters tiid at komme ind og ud af; Men skulle det icke for det förste, og for at vinde tid, være fornöden, at Lensmanden Peter Agersborg kunde beordres at höre de udsendte Mænds forklaring herom og samme i overværelse af et par Vidner skriftlig forfatte, da de siden om Action mod Christen Larsen skal andlegges og Sagen gaae den ordentlige tour, For Retten, Deres Eedelige vidnesbyrd og forklaring kand aflegge; hvorom jeg underdanig udbeder mig Deres Velbaarenheds ordre.

Een anden Mand i Wefsen Navnl: Christopher Jægebriksen Qvalnes har uden tvivl taget exempel af Christen Larsen Forsland, og nægted at udlevere 1 Koe, som ved Skifted efter hans Formand i ægteskabet Navnlig Mogens Olsen Schoug, for meere end 1 aar siden iblandt andet var udlagt for resterende Extra Skatt; hvilket til denne tid har staaed uindlöst, hvorfore jeg til Hr: Sorenskriver Brødtkorb, den ommelte

Koe har Solgt ; men da samme ved forom^{lt} Leilighed skulle afhendtes har Christopher Jngebrigtsen som samme uden at begiere den til Lösning, havde bemægtiged sig , nægted at levere til de udsendte Folk.

Det henstilles iövrigt til Deres Velbaarenhed, om De icke skulle finde desse Sager, i særdelesheden förstom^{te} mod Christen Forsland af den betydenhed og beskaffenhed i henseende til følgerne af hands opsetsighed , at Deres Velbaarenhed vilde melde den for Rente Cammeret, for der igennem, uden Vidlöftighed procedure og Retter=Gang at udvirke een Kongel: Resolution, hvorefter saavel Christen Larsen Forsland som Christopher Jngebrigtsen Qvqlnes, for Deres modsetzige og Lovstridige forhold og andre til Exempell med Corporlig Straf, enten med nogle Maaneders Arbeide i Slaveriet i Tronhiem, eller deslige kunde bli^ve andseet , hvilket vilde have langt bædre eftertryk, end om de ved Dom skulle straffes med Pengebödder , som Deres Formue desuden neppe kand taale at udreede. jmidlertiid kunde de Mænds Forklaring, som vare udsendte at afhendte det udpantede, i Pennen forfattes af LensManden, som forermeldet , og haves paa reede hænder til samme behøves kunde.

At ieg her udi har været vidtløftig beder ieg maatte pardoneres, ervarter om alt, Deres Velbaarenheds Gunstige Giensvar og ordre.

Forblivende med soumission -

Höiædle og Velbaarne

Herr Justitz Raad og Amtmann

S ö r H e r r ö

Deres

d: 4de Novbr: 1769.

Underdiane tiener

J. Grönbech

(Vedlegg til fogden Grönbechs brev 6. nov. 1769 No 14)

(Vedlagt eksekusjonsforretning 22. sept. og auksjonsfør 6. okt. 1769 med priser - 2 sider.)

P r o M e m o r i a

Mit allerunderdanigste Regnskab over allernaadigst paabudne
 Extra Skatt for Sidste indløbende Aar til ultimo September 1770 forfattet , og samme med sinne Bielager fra N° 1 til N° 17, ved skrivelse af Dags Dato indpacket for med förste forventende Post til Amtmanden H^r JustitzRaad Holm at afsende til Hans igienemgaaelse og vedbörlig attestation Samt derefter fra sig til Det Höye Rente Kammer Collegii indsende, og at samme fra mig er Expiderit ieg herved underdanigst vil anmeldte. -

Ved Det Höye Collegii ordra af =28^{de}: Iulii 1770 i fölge Kongelig allernaadigst Resolution, befales at Bondestanden for resterende Extra Skatt fra primo October 1762 til ultimo September = 1767 skal være ukræfvet , Samme efter examinerit og attesterit Restance Register til afgang udj allerunderdanigste Regnskab at anföre, Hvilcke éyapro anno 1770 var giörlig da ey Restancen ved Höste tingene kunde färdig Erholdes til examination, men nu indsendt for ved dette aars Sommer og Leedingsbergstinge at nyde Expiderit til afgangs anförelse ; Denne Höye ordre har jeg inden Retten ved Nestl: Höstetinge over alt for Almuen ladet Publicere, at Den Höy Kongelig Naade almuen kunde være bekient ; Men jeg frygter og Lidt Sporrer, at naar denne Godtgiörelse nu til Næste ting skal angaae , blant Almuen i dette Fogderie vil blive Een stoer anckelse ; Siden de ved forestillinger og overtællelser har betalt Extra Skatt langt meere end deres formue , Selv lidt stoer Mangel og derfore hos andre sadt sig udj Een betydelig Gield, som mange neppe betaler ; Jeg kand icke nægte Joe stædse og altiid ved paadrivelse til Extra Skattens betaling, har anmodet dem ey at agte andre angrendende og fraværende Fogderiers Modvillighed ey at betale, hvilcke dog ved Skattens oplöbelse Aar efter andet bli-

ver tyngre at udreede , givet forsickring at ingen Eftergivelse skeer af paabudne Extra Skatt ; Dette, med fleere alvorlige forestillinger, har hos den fattige almue i dette Fogderie ved hidtil havende tillid udvircket, at udj Jndfaldende Mislige Aaringer almuen haver stræbet af yderste formue at betale, Som deres Lives tiid adskillige vil trycke ; Naar nu Eftergivelse skeer frygter ved Leqidation almuen's ankelse og opstand at være forurættet og bedraged ved skeede forestillinger og forviisning at ingen Eftergivelse paafulde af Restancen , men paabudne Extra Skatt absolut maatte udbetales for dem tiid samme allernaadigst paabydes at udreedes , Ja almuen vil vel igien komme med deres forhen brugte Jndsigelse "at den Eene Almue burde bære byrden med den anden, og Hvorfor skal de betale meere end andre Fogderies Almue, hvis formue i almindelighed er bædre end Deres, med videre deres tale Maader og indvendinger , som jeg ved underdanigst skrivelse af 12te Februarii 1767, Det Höye Collegii indberettede , Siden nu de Fogderiers Almue, der i de første Aaringer meget vel kunde betale , men vviist modvillighed og aldeees udeblevet med betaling næsten almindelig opnaar deres Øyemeed og Eftergives Extra Skatten som de ey har vildet betale ; Hvorfore dette Fogderies Almue nu for Samme Aaringer vel vil paatrænge mig at betale dem tilbage hvad de haver udbetalt , Siden imod forviisning skeer Eftergivelse, da denne Almue trænger ligesaa betydelig til befrielse, som andre Fogderier ; vil Sucke og Klage, at for deres troe Lydighed tab og skade skal lide, og höre at modvillig og opsetsige derimod skal Soulageres Ja af dislige modvillig, ved Samling udj Fiskerierne maa taale at höre som för de Spottelige ord , at ey vare Klaagere de har betalt med videre.

Dette vover jeg mig underdanigst for Det Höye Collegii at andrage med udbedende ey u-naadig at antages Men at nyde Naadigst

beskyttelse for min Vigilance ved Extra Skattens inddrivelse, om nogen anckelse og opstand af Almuen skulle skee, for Almuen til betaling har bringet, ieg haver forhen betydet dem at ingen Eftergivelse skeede med videre forestillet for at opmunstre til Lydighed og Villighed som troe undersaattere af yderste Efne at betale Kongelig allermaadigst paabudne. - Dernest underdanigst indstilles til Naadigst overveyende at denne Extra Skatt Restance som til ultimo September 1767, af K o n g e n allermaadigst er befaled at være ukræfvet, samme udj Eftertiden Et hvert Fogderie igien denne sin Restance til Hans May^{ts} Cassa at udbetale naar Hans May^{ts} allernaadigst befaler og forunder Almuen Extra Skattens ophævelse thi naar Et hvert Fogderie blev paalagt at betale hver den Restance som melt nu skal være ukræfvet saa blev almuen deelagtig udj ligc byrde; Eller og om de Fogderiers Almue der har været villig og Extra Skatten udbetalt var saa Löckelig Höy Kongelig Milde Naade for Dem falt at vorde Et eller Toe Aar befried for Extra Skatt at udbetale, förend de Modvillige Fogderier der har nægtet betaling og ladet Restancerne oplöbe, nød befrielse. -

Disse mine tancker til Een Munterhed og Erstatning for dette Fogderies udviiste Villighed og Lydighed paa forestilling som troe undersaattere at betale, af Det Höye Collegii taget i bæste overveyende til at vorde Allermaadigste K o n g e forestillet til Een Höy Kongelig Naades forventelse for Disse undersaattere og Villige betalere, til Een opreisning for den fordeel som de Modvillige betalere Höster ved Restancens ukræfvelse til ultimo September 1767. -

L ö b den 6te Martii 1771 A. H y s i n g
Til Det Höy Kongelig Rente Kammer Collegii.

B DC:Jour: B: No 10.854. Jndk. d. 3 Maij 1771
besv: d: 11 dito.

(Rk. 2. nfj. ktr. journalsaker 1771 pakke nr 222 - jnr. 10.854.)

Proclamatio!

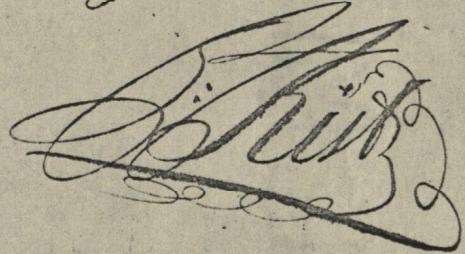
Fra et Fræmtt Læremønster opfundet af Anna
 Lationer i den Sennien og Tromfens Østlige Hæder
 voksnede fra 1st Octobr. 1708. til 1st Sept.
 1709. og i anden uge af Læremønster. Collegio
 Præceptoriis til fænix insinuand p[ro]m[iss]o fæstet
 varede Holm af 5th Januaris sed Haftvigs
 sagt alt var vedt fra Præceptoriis til den
 Constitutionale Sagdorffs-Jacob Winiftrups
 Cittasatning og n[on] Hæderlig; Samme
 dage den 10th Juny A. C. sig saalundroff,
 Klaarke, fra Fano. Indlade Præceptoriis
 indvælden, hvil i det maaße undgaaed
 den unnu Pandem, i den hende, at elun-
 nuo Silvare i Sennien og Tromfen nu
 kan komme i ind i landet undgaaed
 af Difp[er]tientia Reindeer na den ston for
 vnel Erastusna hvil a Destructed Crepsel.
 Sig Ressorten slægt Saal, og fordrue
 Refugiede Man i Sennien a ist Laplanden
 aar Legolandre sed, og i Tromfen deng
 alstnbo mitte Stoen; Naat Hæder
 nuo giftmaade hette Sagdriis Sennien
 og Tromfen, nuo giftmaade saltto a
 med Kambs og Timmermanns i Grisemarken
 Naat Faren nemma ommornde god til,
Jornal

fra Compagniet i Helsingfors og send
dog aldeid som Ekstra Blatt frammed
dertil.

Självdest yng Saalundes fel vid spjett
Rödgrön från Anhannen, men
men kommit från, mindre förtur
Gustafsson.

Heegen den 4de Sept: 1771.

Vic Grav Inslande
Klagerhielms Affärer
som Constituerat Inslande.

Enkludering af Annobronzus i Ameris og
Tromsens Gældsselskabs udgivelsel fra 1768 hører til
Sept 1768. Den samme 5te Jan 1768 bestemtes at
man skal holde et konkludert meddelse om
at ved et nærmere grænseværktøj
ved at se do gange over den
med gældsselskabet. Man skal da
have en rapport af gældsselskabets
grænseværktøj, som er et udvalgt
udvalgt ud af gældsselskabets
grænseværktøj, der skal
bestemmes ved en
fremmende ud af gældsselskabets
grænseværktøj.

I 5. Nov res.
Da denne dokumenten er opgivet ved denne tid
senere og Tromsens Gældsselskabets udgivelsel
udgivet fra 1. Oct. 1768 ved Sept. 1769
paa Observationen af den midlomme skælv
fløder til Observationen, med undtagning,
som af de over dette udgivelsel vedstaaende
Annoteringsbogen følger, da den nærmeste
fremmende ud af gældsselskabets udgivelsel
bestemmes ved referencet til nærmere
resolution.

Enkludering af Annobronzus i Ameris og
Tromsens Gældsselskabs udgivelsel fra 1768 hører til
en del af den konkluderte rapport fra 1768. Denne
rapport fra 1768 er udvalgt ud af gældsselskabets
grænseværktøj, som er et udvalgt udvalgt
udvalgt ud af gældsselskabets udgivelsel fra 1768.
Denne rapport fra 1768 er udvalgt ud af gældsselskabets
grænseværktøj, som er et udvalgt udvalgt
udvalgt ud af gældsselskabets udgivelsel fra 1768.
Denne rapport fra 1768 er udvalgt ud af gældsselskabets
grænseværktøj, som er et udvalgt udvalgt
udvalgt ud af gældsselskabets udgivelsel fra 1768.
Denne rapport fra 1768 er udvalgt ud af gældsselskabets
grænseværktøj, som er et udvalgt udvalgt
udvalgt ud af gældsselskabets udgivelsel fra 1768.
Denne rapport fra 1768 er udvalgt ud af gældsselskabets
grænseværktøj, som er et udvalgt udvalgt
udvalgt ud af gældsselskabets udgivelsel fra 1768.
Denne rapport fra 1768 er udvalgt ud af gældsselskabets
grænseværktøj, som er et udvalgt udvalgt
udvalgt ud af gældsselskabets udgivelsel fra 1768.
Denne rapport fra 1768 er udvalgt ud af gældsselskabets
grænseværktøj, som er et udvalgt udvalgt
udvalgt ud af gældsselskabets udgivelsel fra 1768.
Denne rapport fra 1768 er udvalgt ud af gældsselskabets
grænseværktøj, som er et udvalgt udvalgt
udvalgt ud af gældsselskabets udgivelsel fra 1768.
Denne rapport fra 1768 er udvalgt ud af gældsselskabets
grænseværktøj, som er et udvalgt udvalgt
udvalgt ud af gældsselskabets udgivelsel fra 1768.
Denne rapport fra 1768 er udvalgt ud af gældsselskabets
grænseværktøj, som er et udvalgt udvalgt
udvalgt ud af gældsselskabets udgivelsel fra 1768.
Denne rapport fra 1768 er udvalgt ud af gældsselskabets
grænseværktøj, som er et udvalgt udvalgt
udvalgt ud af gældsselskabets udgivelsel fra 1768.

ellererigern den eneste, at det faa ude den 7te marts
Catalan end i de 3 dage foghørtes, og udgilleren al-
rum, om nu god opmuntret sig over det, detzzen 2^{de}
marts ved at afholde en general konferenc for de
de 3 dage aar 1770 aar udvalgt og enighedt, vedtægt
Forsamlingens, og i saa fælles seader, og enighedt, vedtægt
Wangs Harbor til 1769 aar udvalgt, og han fort 770 den
Rikke præsident og det udvalgt, der var
ført Eleggen til at ført 70 he leczek udvalgt.
Ii. Kongehus 100 personer til 14 24/ nr. i det mindste en-
kommt, paa sommer tages, af taarns, og et rappel paa
spjæls og selmevis medde paa sommer tages, at man
dvs. saan forudn Læsseth, og den 17. Februar festning
Bjord mod, og Oscarby fra abredt 1769 Kongehus til
dvs. at uder paa sommer tages, saa at den 17. Februar
tages, saa at den spjæls maaugt gennemleget vidunder
vidt paa hofheden. Etter i følge Annobatrolle
autgås fra huse i var den 17. Februar 1769 til 1770
Slab, og da de ikke maaugt fogdene, der var udvalgt
paa tages den 17. Februar, og den 17. Februar 1770
Den 17. Februar og fogdene med execution erledes de
deres dømme aarstid og gaaet forudn. Den 17. Februar
for hofheden, og overvalgt vidt den 17. Februar
paa fogden at laas Skatten undervor med Execution
ff. engroft, der har execution nævnt mindre betydelig
og nævnt overvalgt med den 17. Februar 1770.
mandens, men him som simple borden, allereb. at de
paa tages nogenstid, der, gældes og beroe saan de
paa tages execution, ja han paa tages borden
paa tages execution, ja han paa tages saa maakt
og kommer ejre mand og bæred he at ejre hjælp
at forant tages, som fogden paa tages gældes
led, som overvalgt alle, der er overvalgt, man er tages
ogsaa tages og Islandt aarstid: skal du vere
fogdens fredebisse; forinden at de ejerstid og dogmets
beleire ommaas de samme gældes til at ejerstid
og dogmets Islandt dom. og haue en godt nogenstid at de ejer
og dogmets Islandt Islandt ejre mand og bæred he at
fogden at oppep ejre mand, der er Islandt og Islandt
at ejerstid saan ou beden, han bliver festningen den
blivende, man paa tages Islandt Islandt, og de deler ejer
paa Islandt Islandt, der er Islandt Islandt, og Islandt
fogdene. Etter Islandt Islandt, der er Islandt Islandt
blivende omvalgt om alle omvalgt at ejerstid og dogmets
Skatten undervor med Execution, dogom det sind
blegh, at den 17. Februar 1770 og fogdene, almink
on bæren; Islandt he at ejerstid der, da viserugten
i moghe han paa omvalgt Islandt he der er
lands, og de ejerstid Islandt ejerstid var gennemføgt
med Knaggyen. Da dogom Extras, Rikke kon
de hæft, Baaen spille paa viserugen og dogmets
fot de udvalgt festningerne miller de ejerstid af
dem blivende man paa spillede med hæft, og dogmets
de jæder os gaand og gribe de battalions
mænd fornybælt, kontinentet der er kontine
rationen man undervor for K. jaenki, der er an
tations paa, med viserugen paa eksportaatskogen
skab for 1770.

OLLÍ

No. I. ⑨ 25th February

BN

Rk. 2. Bureau (1. uff. kls.) journal nr 1771 (ph. 310)

Jur. 549

Promemoria.

Hvad gør en anden Promemoria af H. C. Kjærs end det
Eva Det Høvste Dommets vedkommende af 17de Septbr. Hafst.
Jeg har, hertil opførende foranlediget med Eva Det Høvste i for-
dien han færd af Confessorus de fidelis; at anføres frem en
Langtidspræstes Matriculens præst, mad da anden fæder, til
en proportionerligt maade af Læge og Læge og han den gældige al-
men; hvilke af præstene i høje ordenes overordnete overhoved
ogsæt til Storpræst Etatsrådet, mad da ordinarios fæder
et behørigt pris, dvs. 80,-, der vilde blive tilført ved i Hoved-
byen omkring, da samme fæder alde præst nu til lenger gæld
præst; hvorpaa de fæder min betonende gældeligt
at aflagte, men ingenting mindre end min indførelse, eftersom
det mængde, under Confessorus fæder at have villa.

I. Giv. H. et gav Ranglig Majst. Almoechig Princeps
et hertugdighed, nogle aar brygget for Eva Det Høvste ellers
nogen anden Hertug til dems fæder at foret, fæm hægtigste
til, indle gæld af hende værdi vilde foranlediget tilført
siden tiden, da gengivet op i landet, dy fæder Præst Ranglig
præst ved præstetilfælde, blivit dy til bestance gældeligt
qua den hertug til almen; Et almen. Ranglig
til land er en rædselig, sumtædig land omindret i det
land fæder vorst, Fæder aflagt midtig, allsmoech i det dor-
du hægt af Præstetilfælde, men og ved Rædselende hægt, en
det indføringen i landet; Fæder indføringen i landet, giv
Richtorien Bergen, var fæmmedig hægt fæder, og den fæder
almen, som de fæder indføringen til fæder til landet, fæder de fæder
og det fæder af hertugen til fæder til landet, fæder de fæder
i Bergen. Fæder, var fæder til landet, og indføring, at ej almen;
men at var fæder til landet, fæder til landet, og indføring, at ej almen;
fæder, fæder fæder til landet, fæder til landet, og indføring, at ej almen;
til ansæt aflagt. Det hægt, fæder til landet; Ranglig i
Mange dør midtig, da fæder aar aflagt. Den landet
Indføring hægtig i Denne Hertug omførtig fæder, fæder hægtig
et Læge, og det indføringen fæder til fæder til landet, fæder til landet
enig fæder og fæder den fæder, et hertugen til fæder til landet
Hertug Bergen, end fæder til fæder til landet, fæder til landet
og indføring, allmen fæder til landet, fæder til landet, fæder til landet
et almen fæder hægtig og rædselig fæder, fæder et hertug
man fæder var fæder til landet, og fæder til landet, fæder til landet
flere, fæder fæder til almen indføringen i landet
et hertug til landet, efter fæder til landet, fæder til landet, og indføring,

Runde var selv möglig Extra parabolisk proportionerik af
enfonske Ressurser og gav endnu en storstillet tilhug.
Endre at hænde.

2. Hvis Extra Rukke alderhos inde allersmædigt land varde
afgivet, men den græsdrue stjle afgivet, af høje
vægt - 80%, men det er mindre at alumne dermed
stjlets magnituderation, hvad den lavestige ligesom, men
gammel blivne dag inde alumne proportionerik
af aarsuge! Det kan styrke selv gav endnu, og enstret farma-
gen har et stjel, men det med mindre ting af Børnene, alle-
stjlets voldsomme, der ingefordring fra et til dets
Takken med vidt, og fælles holdning, da noxes værge
græsdrue i oldgående land af stjelstjel, der er vist,
Denne ejendom gælder & Galder vedkonge Engholm
og Statler at indværel. — Birtheværdi af ordinarie
græsdrue, man gav endnu af en delige stjel med mindre
delene af Børnene, gammelst gav endnu fældning til
Fældens udvidelse af fældning, pris indgives
et indordinarie stjels værdig, dog var endnu
Extra værdi, hvilket af mættet Ressurser de des hæ-
fides, hvilket af ejendom gav endnu stjelstjel,
Denne ejfælden ført fældning og de nævngede bønne er
bedre end en anden, at hvem af de fældende et stjel
Ressurser; ejf en opfælden land hæfde, hvilket ejf
et fældes bønne ført indgivet gav endnu i det værdier
udlæsning Extra værdi, hvilket er gældes ved udvalg.
En blandt alumne.

3. Dette var en anden fælden ved ligesom fælden
stjel, hvad hvad men en deligværdi, hvilket fældes
salg af endnu for gav endnu, hæbbar i alt - 140% af
et fældes værdi, efter en mættet gav endnu
80% hæbbar. 140% af 75%
Denne denne Ressurser indgav endnu blæs enstret til
ærstig aarsuge af fældning af indværel, hvad af
Extra Rukke allersmædigt børn af fælden gav alle
af enstret, der har plads, gammel hæbbar hos ærlig pro-
person. — Denne fælden hæbbar - 140% af 75% er
kommission i et fælden fælding, af deligværdi,
fælden fæld i et fælden fæld, ved det er ikke ofte lang
indsteknings af fælden, der enstret gav endnu Børnene,
af fælden hæbbar gammel værdi blandt af fælden; Denne
betinkende, fældes af endnu fælden blæs enstret
fælden værdig Extra værdi, af enne stjel, hvilket af endnu
indsteknings af fælden, hvilket af endnu gav endnu fælden

at fulle konforsos summae summae voxa, sive almine sit
lok, hiscundis da vilda qua sit hæste blida proportion,
værti. Et de sona has vosa vnde sit, quæ oblongum
længe af pagkende almine hauid, ut pæce regule
vnde; ut quæcumque lund vnde, man fællas fæt sig
egruma bæn legator iæbling.

Nippana nunc tunc lundes ofte lundes monente om
poundigfader, skatil hæder a vosa vnde inßiller,
ffit alius byfængt iælund excedet, et uuaer iæfæt
summa vanda pæmalt lund, sive foro playlesia
aueleg at belulu, ut eftur mit fæt bay iæt. Et obwo
det pæa approbatione vnde Commission signat, vil
seluna faciunt hære proportionem fæt almine, den
gætign ag Hæder vnde almine lok, ut uuaer stod
magt daður iæt hænstrægle. Ego wilde inßumma.
Hæder summa vægt hængta alle suædig bræbyg.
det, nus iæt. Et nære hæt hængt at vnde, sive
vnde spædig, et tillige vnde signat, et al.
minne lund hæva, sive ligutugum dæt fæt vægt
dæt, indek ammet Commission, paa nje sit
indrottes ag lundar, et hæt quefæt almine
ag endre de sonde vnde vndigfader. — Et
Eob dñs W. November 1772. — Et
Sig. S. D. J. J. —

et
Prest Amundsen
De Ingenieholm

Den færlige Regift eller Skat
for 1773
Mannstall
for alle fyderer i Hordla).

i Hordl. amtsach.

B
sk. 22.

##

D^o for 1774
juli. 23.

Moorland om den prijby, slath.

Holgåen - Salten - Hofst-Vestnes

1886

(Hordlands Amt B. pl. 28)

Ja Dr Amtets Pro Memoria af 1te Octobr: h: a: og i samme meddeelte
 det Norske Kammer Skrivelse af 22de Augustii 1772, saa vel som Kon-
 gelig Allernaadigst Resolution af 13de Augustii e: a: angaaende,
 at de modvillige og Formuende er undergivet Executionz, for Deres
 efterstaaende extra-Skatte-Resantzer, har ieg erholdet og Besør-
 get bekiedtgiort for Sands - Qvæfiords og Fuschevogs, Astadfiords
 og Dyrøe Tinglave. For den øfrige del af Fogderiet skal Aller-
 underdanigst nævnte Resolution vorde Publiceret paa nestkommende
 VaartFinge, da den saa silde fremkom at den ey videre, end sagt,
 dette Aar kunde vorde bekiedtgiort. -

Nordfahr-Skipperne og lige sikkre Relateurs har omstøyet med
 den Beretning blandt Almuen, at extra Skatten i Kiøbstæderne og paa
 Landet var ophævet, dets aarsage undslog sig alle for at betale
 paaberaabende Deres Fattigdom og at de var desformedelst forskonet.

Monne det ikke var fornøden, at saadanne Tidendende førere blev
 Mulctered paa 2 til 10 rd^r. pg de uformuende hensadt i Gabestokken ?
 Jeg kan ikke andet end see : at slige Budførere er strafverdig naar
 følgerne af deres ubeføyet Rumtalenhed betragtes som aarsag til Al-
 muens forvildelse. -

Til Deres Velbaarenhed indstiller ieg ydmygst om det ikke er
 fornøden til den Kongel: Resolutions opfyldelse, at fra Amtet blev
 udstæd een alvorlig paamindelse om extra Skattens betaling af de
 som Præstene anfører som Virkelig Contribuerende eller Formuende
 findes, saa og at de der udfører Vrange Beretninger om denne extra
 Skat, bør ansees Strafverdig fordi de baade aarsager Uroe blandt
 den u-eftertenksomme Almue og ved slige Udraab falder ind i de Kon-
 gelige Betienteres Embede som er beskikket at bekiedtgiøre det
 Almuen har at Rette sig efter. Vanskelig bliver det herefter

at erholde denne Skat, og det i mange henseende. Fattigdom den fornemste aarsag er desverre den betydeligste og tegner til at blive mest Almindelig.

De faae Formuende grunder Deres undskyldning paa Fattigdom, hvem kan beviise det anderledes naar indtet i Deres Boe findes, som efter Forordningen er frie for Ud-Pantning ? Andre, som er from af gemyt og har ladet sig overtale til godvillig Betaling, støder sig over at Naboerne formedelst opsetsighed er endnu skont for Execucion og extra Skatte Restantzerne til 1te Octobr: 1767. er slige sindede efter Deres formening, Skienket. Her til kommer endnu at denne Skat efter een Rente Skrivers anførsel i Antegnelserne over 1769. Aaars Regenskab skal anføres for alle Jord-brugende og i mangel af Deres betaling, da Jord-Drotterne at søges. Dette har ieg paadrevet de 3de Skatte Tinge ieg har havt med opbørslene at fatte, men følgen er blevet at nu fast ingen betaler u-agted alle forestillelser ieg med det gode har anvendt. De siger naar ieg foreholder Dem hvad ufeilbar vil paafølge, og s: v: det gaar ikke os verre end de andre, Kongens gield maae nu vere betalt efterdi Skatten har staaet saa lenge etc: etc:

Jmidlertiid nødes ieg at sende alle Jord-Drotter og Beneficiarij Restantzerne, saa vidt eenhver vedkommer, og Jndstille Hoved Restantzen til udPantning.

J min Alder venter ieg ikke at extra Skatten ophører, op-hæves den for nogle Aar bliver det vel af sær aarsager og for des alvorligere at fornyes. Det er best om Udfaldet giør min mee-ning urigtig.

Jmidlertiid da dette Fogderie er nermost Finmarken, følgelig det ufrugtbareste i Amtet og har liden fordeel frem for visse Steder der i Finmarken, men den tyngsel at de maa søge død med

stoer Bekostning i et usikkert haab om at vinde Deres Dyre fortiente Brød, saa var det ønskelig om Beboerne her maatte nyde samme Skon-sel som der i Landet, saa at ingen uden Betienterne, Præsterne, Skipperne, Handlerne og slige burde betale.

Naar den Almindelig Mand geraader i formegen Afmagt maa Resten følge efter, og da tør maaske mere udfordres til at oprette det faldne end det ringe af dette fattige Land kunde beløbe som ved overdreven paasøgning var at vente. -

Besynderligt synes det for Almuen, at Formue Skat som for hen i F: 4^{tiid} ey paaleggges . -

Kasnæs den 27de Novembr: 1772. -

O: Rynning

Ydmygst

Til

Deres Velbaarenhed

Hr: Amtmand de Knagenhielm

A^o 1772 besvaret og Anden dito Dato foranstaltet angaaende ind-bemeldte Relationer.

Tab, som dette ; At söge samme oprettet ved en gendelig Process med de mange Resterende , ville, foruden Uvisheden af Udslaget, endog i den fordeelagtigste Betragtning, for den største Deel blive umuelig, ey alleene formedelst de mange forarmede og i Armod bortdöde, men end og for den Revolte, som desformedelst af samme Almue bæfrygtelig vil finde Stæd. -

Efter Fogden Rynings Anmeldelse til Amtet, skal Fogden Wang ey have villet bebyrde Kongens Cassa med den Udgift af 50 Rd^r aarlig til ham, som allernaadigst var for undt ham tilligemed de övrige Fogder for Extra=Skattens Inddrivelse /:Denne Omstændighed er mig ikke bekiednt uden af berörte Anmeldelse fra Fogden Ryning, siden Fogden Wang var Död för min Ankomst til Amtet :/ Forholder det sig saaleedes ; Saa har Fogden Wang i Betragtning af dette og det gjordte Forskud af Restancen, viist en ugemeen Pröve paa en uinteresseret Nidkjerhed for den Kongl: Dasses Beste, som synes at kunde billige denne hans efterladte Enkes og Arvingernes Ansögning, hvilket jeg ydmygst vil indstille til det Höye Collegii Mildhed og Höygunstige Overveielse af det Anförte og Arvingernes Tab, som ellers maae see sig geraadede i ubehagelige Omstændigheder formedelst tit-bemeldte Fogeds Hensigt og alvorlige Omhyggelighed for at Befordre Hans Myestäts Beste.

(Nordlands Amt - Knagenhielm - Kopibok 1761-76 - No. 162/1774.)

Til det Kongl: Rente-Kammer dat. Bodøegd: d. 3de Octob^r 1774.

Afgangne Foged udi Senjens og Tromsöe= Fogderie Jörgen Wang hans efterladte Enke, har tilstillet mig hosfølgende tvende inden Retten oplæste og bekræftede, samt derefter af mig i Dag attesterede Specificationer over Extra - Skatts Restancerne Beløbet til 1te Octob^r 1769, den eene for Tromsöe Fogderie beløbende sig til - - - - - 881 Rd^r 5 & 12 s. og den anden for Senjens Fogderie - - - = 879 - 5 - 9 -

Tilsammen 1761 Rd^r 5 & 5 sz.

Derhos har hun ansøgt : at jeg, ved at fremsende bemeldte Specificationer til det Kongel: Rente-Kammer, ville forestille : at hendes Sal: Mand forinden sin Død har bestemmet , at der af hans Stervboed skulle giøres Jndskud i den Kongl: Cassa for Extra-Skatts Restancerne til Octob^r Maaned 1769 , i den Formeening ved Tiiden at faae samme inddrevet hos den resterende Almue, hvorfore bemeldte Restancer af Stervboet er udbetalt til den Kongl: Cassa ;

Da nu Forordningen af 14de Novb^r 1772 udkom, der ophævede Extra-Skatten og aldeeles eftergav sammes Restance, saa ophørte og den Adgang, som Fogden Wangs Stervboed havde til dem for Extra-Skatt resterende Almue, eftersom samme ligesaavel som de øvrige Resteren- de maatte tage Deel i den Kongl: Naade ved Restancerne Eftergivelse ; Paa Grund af disse Omstændigheder , er det Madame Wang paa egne og Medarvingers Vegne ansøger og formoder underdanigst : at Beløbet af bemeldte og hosfølgende Restance Specificationer maatte hende og Medarvinger af den Kongl: Cassa maadigst refunderes.

Da jeg ey Andet kan indsee , end at saadan hendes Ansøgning er grundet paa Billighed , saa synes mig ikke at kunde vægre mig for at recommendere samme ; Intet synes at kunde modsiges det , at Fogden Wangs reedelige Tilstæbelser til Hans May^{ts} Fordeel, ikke bør geraade hans efterladte Familie tileet saa anseeligt og føleligt

P r o M e m o r i a

For den Allernaadigst paabudne Extra Skatt til ultimo December 1772 af Saltens Fogderie som er Eet Aar Allerunderdanigst Regnskab forfatted, Som med sine Bielager har været indsendt , og nødt Herr Amtmandens igienemgaaelse og attestation; Hvilcke herved med sinne Bielager fra Nr 1 til Nr 13 in Clusive, underdangist Det Höy Kongelig Rente Kammer Collegii fremsendes , Af Bielaggerne mangler Twende qvitteringer Nemlig :

... ...

Dette mit Allerunderdanigste Extra Skatt Regnskab kunde vel i foraaret været aflagt, som Sædvanlig Aarlicher skeed , men da Extra Skatten allernaadigst blev ophæfvet ., er ved Det Höye Collegi ordre befalet, med Regnskabet at stantse, indtil Extra Skatt Restancen inden Tingene fuldstændig er vorden Examinerit , Hvilcke ey för ved nestleden Sommer-Ledingsberg Tingene over alt i Fogderied kunde skee, og da samme var til Ende, maatte strax Reyszen til Bergen, med Höy Kongelig Oppebörseler Hen Reysze, med Hiemkomsten derfra til De ordinaire Höste Tinge, Efter deszens slutning, faaed dette Extra Skatt Regnskabet forfærdiget, som nu underdanigst indsendes og efter samme har nødt revision tilbeder mig den Kongelig Allernaadigst qvittance for samme Aar. -

Den Höy Kongelig Landsfaderlig Naade, som Riget forundtes ved Extra Skattens ophæfvelse Briiszer og Lover undersaatterne Hans May^{ts} med Allerunderdanigst Tacksigelse ; Men derimod er en stoer Anckelse blant undersaatterne , at Extra Skatt Restancen blev Eftergivet , thi Een deel Ja anseelige Fogderier udj det Norske Rige hvis Restancer, baade den Delaterede til ultiom Septemb: 1767 , og den resterende derfra til ultiom Decemb: 1772, belöber til sammen over 40 Tusinde Rixdaler, og paa sinne stæder langt meere,

Ja anseelige Fogderier som næppe har betalt 10 Tusiinde Rixdaler; Saa ~~disze~~ Fogderier nød deris opsætzige Villie, som de fra først paastaaed at blive Eftergivet, uden denne skatt at betale..

Ja mange udj dette anförtroede Fogderie, der betydelig Extra Skatt Resterit efter Restancernes udviis, som af Syndre Naboe Fogderie har taget exempel, dertil deels meget vel kunde betale ; Derimod mange af mindre Leylighed, der betalte, og samme hos Andre har laanet, derfore staar nu skyldbunden, og maa udbetale Det de modvillige og efterladen for skaanes for ; Saa Almuen der har stræbet Extra Skatten at ~~befale~~, nu viiszer sig med Ankelsem meget utaalmodig , Ja giver Betienterne skyld, at have faret med Lögn og uSandhed , i det de har betydet, at Restancen aldrig bliver aftergivet, saa i hvor meget de efterladne har paadraget , nu forskaanes , da ~~disze~~, i forsamlinger og ellers bruger de Ord, til dem som har betalt , de var Narrer, som betalte , de burde giort som de, og intet betalt , med adskillige bespottelser, der trycker de som har betalt meere end den Armod derved er ibragt , saa undersaatternes byrde er sadt udi Een alt for stoer uleylighed, i det at de Modvillige, Efterladne og opsætzige skulle /:som ellers desuden burde været Strafskyldige:/ nyde fremgang i Deris forsat , derimod de godvillige og troe undersaattere tabe hvad de til Kongens Cassa har betalt , Ja snart Deris lives tiid maa slæbe for at afbetalte, hvad de hos andre har sadt sig i gield til Extra Skattens betaling. -

Saa de godvillige betalere paastaar i Höyeste maade at være skeed u=Ræt, siden byrden blev saa betydelig ulige, ubrydende at de alleene er og anseer sig som vægte Børn og undersaattere , derimod de modvillige og Efterladne betalere, at være anseed som vægte Børn og troeste undersaattere ; med megen anden udsagn og Ankelse. -

Jeg har ofte, og næsten Aarlig ved Extra Skatt Regnskaberne's afkæggelse, underdanigst forestillet Det Höye Collegii, hvad An-kelse der vilde falde blant Almuen, om Restancerne blev Eftergi-vet, men indstændig Allerunderdanigst udbedet Kongelig Naade til Extra Skattens ophæfvelse, og lige byrde derved for Almuen at fal-de, Namlig at Restancen maatte inddrives, thi hvad fattige og uformuende ey kand betale, da saadant Resterende paa Samtlig Fog-deriers Almue at lignes til betaling, Hvilcken fuldstændelig udj min underdanigste Skrivelse af 12te Februarij 1767 og 6te Martij 1771 er andraget, foruden Hvad derom i Extra Skatt Regnskaberne er om Rört. -

Hans Kongelig May^{ts} har Allernaadigst ved Extra Skattens op-hæfvelse og deszens Restancers Eftergivelse, Allernaadigst befalet En godvillig skatt, af Rigets undersaattere i 6 Aar at betales til Statens gields betaling, men naar Naadigst tages i overvey-ende, de indkomne Commissions forretninger, da befindes for mange Fogderier, Hvor liden Summa oplöber, Allerminst i Anseelige Fogde-rier, Hvor Extra Skatt Restancerne betydelig er oplöbet; saa de samme viiser derved endnu som før, deris Modvillighed, Da Deris Uformuenhed er icke meere end i andre Fogderier, der Extra Skatt betydelig har betalt, og nu af yderste Efne, udj den godvillig skatt betaler, men heller meere almindelig formuende. -

Saa min Ringe og Allerunderdanigste tancke er og har været an-draget, at naar Rigets undersaatteres byrde skulle være, og i li-ge Grad ansættes; Hvert Fogderie at betale sin Restance af Ex-tra Skatten, der med Alvorlighed udj 4 Aar hos de Resterende at inddrives, og Hvilcke af Almuen der var saa forarmede, ey kunde betale, den fulde Restance, da den halve eller tredie deel af Resterende til betaling at paalægges Efter Rætmæssig skiönne; Hvilcke der ey Efter skiönne uden deris Ruin kunde betale, at re-

parteris paa det Fogderiets Samtlig Almue til udbetaling i stæden for den godvillig skatt , Hvilcke Extra Skatt Restance vilde nock blive 3 til 4 gange saa meget til Statens Gields betaling, som de 6 Aars Godvillige skatt vil belöbe. -

Disze mine Sande tancker, som fordristes underdanigst at andrage Det Höye Collegii, udbedes ey u-Naadigt at ansees, men i Naadigst betragtning og overveyende at antages , Thi dette Fogderiets Almue der over Fyre Tyve Tusinde Rixdaler har betalt, deris Anckelse, formedelst derved tilföyede fornærmelse meget græmmer , da de har föye som de giör, at Declarere mig for Lögner , i det de har med overtællelse til Extra Skattens betaling, derved ... til betaling, og giort sig hos andre Höyst skyldbunden ; thi efter Forordninger og Foranstaltinger, har ieg forvisset Dem, at Restansen ey bliver eftergivet i hvormeget de Modvillige lader samme henstaae og oplöbe. -

L ö b den = 27^{de} November 1773 -

Til

J. A. H y s i n g

Det Höy Kongelig Rente
Kammer Collegii

pr: d: 10 Før: 1774

T. StC: J. A. N° 811.

(Rk. l. nfj. ktr. journalsaker 1773 - pk. 313 - jnr. 811.)